

DOMOLJUB

Š I L V. 11.

V LJUBLJANI, DNE 15. MARCA 1933

L E I O 46

Cena 38 Din za celo leto, Za inozemstvo 60 Din. Posamezna številka 1 Din. V inseratnem delu vsaka drobna vrstica ali nje prostor 10 Din. Izbaja vsako sredo. Pisi in dopisi naj se pošiljajo Uredništvu »Domoljub«, naročnina, reklamacije in inserati Upravništvu »Domoljub« v Ljubljani.

Telefon uredništva: 2549.

Telefon uprave: 2892.

Slovenci ljubijo svojega škofa

Ljubljanski škof dr. Gregorij Rožman je prejšnji teden praznoval svoj god in 50 letnico. To priliko so porabila katoliška društva, da na posebno slovesen način poudarijo svojo neomajno zvestobo in vdanost katoliški Cerkvi in svojemu cerkvenemu vladiki. Škofov god je praznovala vsa ljubljanska škofija in vsi verniki. V soboto zvečer so po vseh farah ljubljanske škofije ubrano pritrkovali zvonovi, pri nedeljskih mašah pa so se svojega škofa spominjali vsi duhovniki pri cerkvenih govorih, verniki pa v molitvah in pri svetem obhajilu.

V soboto 11. marca dopoldne se je škofu za god poklonila ljubljanska duhovščina. V imenu stolnega kapitlja je nagovoril knezoškofa generalni vikar Ign. Nadrah, ki je z lepo primero pokazal, kako naše ljudstvo spoštuje svoje dušne pastirje. Trdno vez spoštovanja in ljubezni pa drži tudi slovensko duhovščino s svojim škofom.

V soboto zvečer so pevci glasbenega društva »Ljubljanec« priredili škofu lepo podoknico. Zapeli so: »Bodi zdrava domovina«, koroško »Kje so tište stezice« in pesem »Na planine, na planine«. Med petjem zadnje pesmice je prišel Prevzvišeni med pevce in jim potem, ko so odpeli, nagovoril: »Prav prisrčno Vam hvala za pozornost in pevski pozdrav. Izbrali ste najlepše, s čemer ste me mogli razveseliti: poleg domoljubne in koroške pesmi tudi pesem o planinah. Planine so zdaj, ko sem tu, le zgolj želja. Naj se izpolni, kar želite in kar ste peli v svoji pesmi, namreč: Bog daj vse, kar naš narod potrebuje! Škofa je navdušeno pozdravljala poleg pevcev tudi množica na dvo-rišču škofije.

Glavna slovesnost škofovega 50 letnega jubileja pa se izvršila v nedeljo, 12. marca v ljubljanski stolnici in potem v škofijskem dvorcu. Ob 10 dopoldne je daroval škof dr. Gregorij Rožman ob asistenci vseh gg. kanonikov slovesno pontifikalno mašo, pri kateri je pel na koru pomnožen stolri pevski zbor, in je sodelovala tudi vojaška godba. Stolnica je bila natlačeno polna vernikov, ki so prihiteli tudi iz raznih krajev dežele. Pred oltarjem so se zbrale ljubljanske Marijine družbe in kongregacije s svojimi zastavami, v ospredju cerkve je stal tudi polnoštevilen zbor naših katoliških starešin ter zastopnikov katoliškega dijaštva, vsa ostala cerkev pa je bila do zadnjega kotička napolnjena z ljubljanskimi verniki.

Po maši je bil sprejem v škofijskem dvorcu. Prišli so zastopniki posameznih odborov Katoliške akcije, mnogoštevilne deputacije Vincencijevih konferenc, Marijinih družb, cer-

kvenih kongregacij, pa tudi zastopniki drugih katoliških stanovskih, karitativnih, humanitarnih, kulturnih organizacij in ustanov. Najprej je škofu za god čestital v imenu škofijskega odbora KA predsednik dr. Miha Krek, potem pa mu je v imenu akademskih katoliških organizacij ter v imenu katoliških starešin izročil predsednik Akademске zveze, g. akademik Ložar lepo vezano knjigo s posvetilno spomenico ter s podpismi vseh katoliških starešin. Škofu so ob tej priliki izročili tudi več šopkov rdečih negeljnov. Škof se je v lepem govoru zahvalil vsem zbranim, poudarjajoč, da ga zlasti vesele duhovni darovi, ki jih je z vseh strani škofije za svoj god prejel od svojih vernikov. To vse seveda ne velja toliko njemu kot osebi, marveč »šokemu« poslanstvu Cerkve, ki je čelešeno

v škofovi osebi. Tudi za naprej naj verniki molijo za svojo Cerkev in posebej tudi za duhovnike. Molitev naj nas krepi in utrjuje v hudih časih, v bojih in viharjih, ki divjajo nad Cerkvijo in duhovniki. Prepričani bodimo, da se brez božje volje nič ne zgodi, da so tudi viharji potrebni, da očistijo deblo nevednega sadja in suhih vej. Nato je škof vsem zbranim podelil svoj škofovski blagoslov. Sprejem v škofijskem dvorcu je trajal dobro uro ter je bil končan s tem, da je množica zapela himno »Povsod Bogac. Škof se je z vsemi navzočimi prijazno razgovarjal ter jih vzpodbujal k vztrajnemu boju za zmago katoliških idej.

Popoldne so se v ljubljanskih cerkvah, ki so bile prepolne vernikov, vršile pobožnosti za ljubljene nadpastirja. Tudi po celi deželi so se verniki na najdostojnejši način spominjali svojega nadpastirja.

Velika naloga slovanskega kmeta

V »Koroškem Slovenecu« smo čitali te dni zanimiv članek sledeče vsebine:

Pred desetletji veliki svet ni vedel, kam bi s kmetom in kmetijstvom. Liberalnemu svetu in njegovemu kapitalističnemu gospodarskemu načinu ni nikakor prijala svojevrstnost naivnega kmečkega ljudstva in posebnost njegovega gospodarstva. Trgovec, obrtnik, uradnik in delavec so se priučili računarskega gledanja življenja in gospodarjenja, tovarna in trgovina sta se sprijaznila s posebnostmi novodobnega gospodarstva, ki je prineslo nove postavbe gledanja v številkah, statistiki in knjigovodstvu in si zastavilo cilj najvišjega profita pri najnižjih stroških. Zemlja in njeno ljudstvo sta se novemu gledanju življenja in gospodarjenja protivili in zoperstavili. Nakar so izrekli zastopniki modernega kapitalističnega gospodarstva svojo kruto sodbo nad kmetijstvom: Kmetijstvo je ovira nadaljnjemu modernemu napredku in zato nima več pravice do obstoja in državne zaščite. Ameriške in ruske žitne zakladnice bodo vršile nalogo prehranjevanja človeštva boljše in cenejše od teh borih kmetičev v posameznih državah. To je bilo v glavnem mnenje sveta pred par desetletji.

Prišlo pa je drugače kot si je človeštvo zasnovo. Načrt je prekrizal zastoj modernega gospodarstva. Svet je zašel v slepo ulico in ne ve več izhoda. Počasi se začnajo pogledi zopet obračati na nekoč tako prezirane in osmešene kmeta, vedno bolj raste ugled držav in narodov, ki zbog večine kmečkega prebivalstva niso nekoč mogli slediti hitremu koraku modernega napredka. Zakaj?

Kriza je nekaka preizkušnja trpežnosti in solidnosti dosedanjega človeškega dela in človeških ustanov. V dobi gospodarske konjunkturo rastejo podjetja — industrijska, trgovska in finančna — kot gobe po dežju. Ko pa nastopi gospodarska suša, začne hirati in propadati vse, kar nima v sebi dovolj odporne sile in dovolj življenjske zmoglosti. Danes propadajo številne banke, fabrike in trgovine, ker so bile postavljene na nesolidna tla. Razvoj hodočnosti se vidi: Vse, kar ni bilo zgrajeno na večnih življenjskih in gospodarskih zakonih, bo propadlo. Kar je v svetu pristnega in zdravega, bo kljubovalo boleznim sodobnega nereda in mizerije. Proces razkroja se da sicer vzdrževati umetnim potom s carinskimi zidovi in državnimi podporami, bolečine sodobne bolezni se da ublažiti, kratkovidno pa bi bilo gledanje, da bodo hladila in obkladki ustavili notranjo krizo velikega organizma vsega človeštva.

Tudi kmetom danes ni dobro in treba je cele kmečke duše in vse njene odporne sile, da se vzdrži na površju in v zdravju. Večkratno zmanjšani dohodek, porast izdatkov in javnih dajatev zahteva od kmeta preokret proč od modernega gledanja življenja in gospodarjenja nekmečkega ljudstva. Je prav, da so kmeta učili vrednotiti kmečko delo v denarju, še bolj prav pa je, da si je ohranil svoje še neprimerno višje pojmovanje dela in njegove vrednosti. Da je videl v delu kos življenjskega cilja in smisla. Na dobri poti je oni gospodar, ki ne išče v svojem delu toliko profit kot pa življenjsko možnost. Prav je, da se je učilo kmetijsko ljudstvo izračunovati

urednost kmečke posesti in zemlje v denarju, še bolj prav pa je, da si je gospodar ohranil svoje staro spoštovanje do zemlje, ki rado-darna plača vsak trud in vsako delo. Kmet, ki ga veže z njegovo zemljo neomajena zvestoba, zmora danes marsikako žrtev za svojo zemljo. Je prav, da so kmeti učili večje udobnosti življenja, a boljši je, da si je ohranil še staro svojo skromnost in preprostost, ki ga danes edini držita na površju.

Slika konzervativnega, v zemljo ukoreninjenega, iz tisočletne zgodovine porojenega kmeta, ki je ohranil v sebi dovolj odporne sile proti sodobni bolezni! Slika slovanskega kmeta, ki je z nezaupanjem motril ves vstajajči in razširjajči se modernizem življenja in gospodarjenja v skruti bojzani za svoje lepše gledanje sveta! Nočem raniti zemlje, je dejal bolgarski kmet in ostal raje pri svojem lesenem plugu v strahu, da bi sicer izgubil še svojo skromnost in posteno gledanje. Hrvaški kmet se je krčevito oklepal svojega kmečke-

ga sveta, miselnosti, pesmi in noše. V ruskem kmetu pa je nakopičenega toliko zdravja, da lahko prevzame nase tudi zlo boljševizma in ga bo vedel nekoč obrniti v dobrobit človeštva. Kot najsolidnejši se je izkazal poljski kmet, ki kljub neznošnim gospodarskim razmeram ni omagal. Gospodarska kriza na slovenskem vzhodu je neprimerno hujša, cene nižje, dohodki manjši, a slovanski kmet vztraja pogumno na svoji zemlji. Medtem ko se za lahkega kmeta vzdržuje kljub boljšim razmeram le še umetnim potom, ostaja slovanski kmet (tudi brez državne zaščite in podpore) neupogljiv in življenjsko močan.

Kot pred dva tisoč leti: Množica je zrla v kraljeve palače in razkošna mesta ter od tod pričakovala Odrešenika. On pa se je narodil v skromnem hlevu neznanega kraja. Morda je tudi slovanskemu kmetu kos odrešeniske naloge, da nanese ubogemu človestvu novega življenjskega veselja in poguma!

RAZGLED PO SVETU

Zopet se zemlja trese

V noči od 10. na 11. marec 1933 je zadela ježno Kalifornijo, lepo ameriško deželo velika potresna nesreča. Potres je bil posebno silen v Longbeachu, kjer je ostalo celih samo par trdnih zgradb. Vse bolnišnice so prenapolnjene z ranjenci. Operacije se težko vrše, ker se neprestano tresejo operacijske mize od novih sunkov. Ljudje taktajo sem in tja kakor iz uma. Predsednik Roosevelt je odredil, da mora vojaštvo in mornarica z vsemi močmi pomagati prizadetemu prebivalstvu.

V bolnišnici v Los Angelesu je tolčen naval ranjencev, da jih pride na uro po 700. Več kot 6000 ranjencev niso moglo sprejeti bolnišnice vsled prenapoljenosti.

V San Pedru se je podrla električna centrala, pri čemer je izgubilo življenje preko dvesto oseb. Ogenj je zajel tudi dva velika petrolejska rezervarja. Mesto Longbeach je takorekoč popolnoma porušeno. Od 6200 hiš je večina v razvalinah. Porušene so tudi vse trgovske hiše v Comptonu in politehnična šola pri Sv. Anu. — V ranem jutru istega dne so opazili na obali Malle, otoka v Sredozemskem morju čuden pojav: morje se je namreč nenadoma odtrgalo od obale, tako da se je precej dalje v morje pokazalo za nekaj trenutkov morsko dno.

Zadnje dni so se tudi drugod pojavljali močni potresni sunki.

Katoliška cerkev

s Zbirka za katoliško vseučilišče. V Italiji so leta 1932. zbrali za katoliško vseučilišče v Milanu nad 3 milijone lir ali v našem denarju nad 10 milijonov dinarjev. Vzlic težki krizi je torej zbirka prinesla lepe uspehe in pokazala navdušenje italijanskih katoličanov za svojo katoliško univerzo.

Italija

s Drobiž. V Istri se je vse preobrnilo. Italijani so napravili popolnoma novo asfaltirano cesto z Reke v Trst, ki je 10 metrov široka. Iz Reče do Sapljan gre po drugem terenu kot dozdaj. V Podgradu delajo tri velike vojašnice pod narodnim domom. V bližini so napravili tudi velik rezervoar. V Rečah delajo skladišča. Na hruševski gmajni, v gozdu proti Poljanam so napravili celo vas (20 hiš), za vojaške zaloge. Iz Vodice proti Obrovu delajo velik vodovod, ki bo šel še dalje na Podgrad in menda celo do Klane. Iz Obrova bodo v kratkem pričeli graditi novo cesto na Pregarje in na cesto Trst—Bistrica. Obenem so že napeljali elektriko iz Bistrice v Podgrad in jo napeljujejo v Obrovo. V kratkem začnejo graditi železnico tik ceste Sapljan—Herpelje. Ljudje neveda dobro vedo, zakaj vse te naprave. — Na 272 lir denarne kazni je bil obsojen Ivan Remeč iz Sianjela na Krasu. Orožniki so našli pri njem 7 litrov žganja; ni pa imel za to potrebnega do-

vojenja. — Dominik Gorkič, star 30 let, iz Sp. Vrtojbe, je našel granato in jo skušal odpreti, da bi potem prodal razstrelivo. Granata je nenadoma eksplodirala in železni koščki so ga zadeli v obraz. Izgubil bo po vsej verjetnosti obe oči. — Te dni je obiskal Gorico in Trst vojaški škof Angelo Bartolomasi. — Pri avtomobilski nesreči pri Razdrtem je našla smrt 40 letna Terezija, iz St. Vida pri Vipavi.

Madžarska

s Kako se pripravljajo na vojno. Nek socialistični pisatelj je priobčil v dunajski Arbeiterzeitung zanimive vesti o pripravah Madžarske na vojno. Tam stoji: Smatram za dolžnost opozoriti evropsko javnost na Rudimpešto, ker je tam ognjišče nove evropske vojne. Ljudstvo se po načrtu pripravlja na vojno. Otroci se v šoli učijo peti samo o vojni. Čisto slovaške župnije

BANKA BARUCH

15 Rue Lafayette, Paris

Odprenja denar v Jugoslavijo najhitreje in po najboljšem dnevnem kursu.

Vrši vse bančne posle anjuno anjuno.

Poštni uradi v Belgiji, Franciji, Holandiji in Luksemburgu sprejemajo plačila na naše čekovne račune: BELGIJA: No 1265-34 Bruxelles. FRANCIA: No 1117-94 Paris. HOLANZIJA: No 1436-66 Amsterdam. LUKSEMBURG: No 3987 Luxembourg. Na zahtevo pošljemo brezplačno naše ček. nakaznice.

smatrajo za sveto madžarsko zemljo, ki so jo zasedli kleti sovražniki. Na šolskih izletih igrajo vojake in vojno že osemletni otroci. Madžarska razpolaga z nad 60.000 vojniki. Madžarski železničarji so podrejeni vojaški oblasti. V nekaterih obmejnih mestih so zgrajene ogromne podzemne utrdbe, v katerih je nabavljena velikanska množica streljiva. Madžarska pripravlja vstajo na Hrvaškem. Hrvaški bo čedo odcepiti Jugoslaviji in tako izkazati uslugu italijanskemu fašizmu. Ko bi bila Jugoslavija razbita, bi Italija ne imela proti sebi več sil, ki jo sedaj zadržuje, da se ne vrže proti Franciji. V razbitju Jugoslavije je bilo namenjeno hitenbenško orožje, v isti namen je poslala Italija na Madžarsko vojaška letala, ki so, kakor znano, letela v višini 6000 m. Svoj članek je zaključil: Narodi Evrope, bodite budni! Pekleniki kofci madžarskih protirevolucionarjev je ognjišče vojne v Evropi.

Grčija

s Monarhist je sestavil vlado: Pri zadnji volitvah v grški parlament je propadla republikanec Venizelos in je zmagala stranka narodnih monarhistov. General Plastiras, ki za monarhistična zmaga ni bila všeč, je poskušal uvesti vojno diktaturo, vendar pa ni uspel, ker mu ni šla vojska, oziroma večina generalov na roko vpoštevajoč volje večine naroda. Vlado je sedaj sestavil monarhistični voditelj Caltaris s pomočjo generala Kondilisa.

Ukrajina

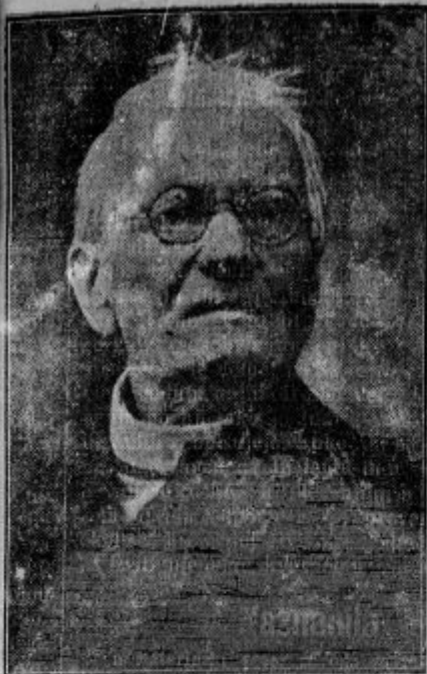
s To in ono. Osrednja vlada boljševičev države šteje 611 članov, od tega 260 Rusov, 62 Ukrajincev, 18 Belorusov in 16 Armencev. Dočim pride en član vlade že na 300.000 Rusov, dobi enega člana šele pol milijona Ukrajincev, kar gotovo ni pravično. — 2000 ukrajinskih inteligentov so izgnali boljševiki v Sibirijo in to samo enega mesta iz Kaneneca Podoljskega. Koliko pa še od drugod! V pregnanstvo so morali zato, ker so bili zvesti sinovi svojega ukrajinskega naroda. — Društvo ukrajinskih učiteljev na Gornici v češkoslovaški republiki je vložilo ugovor na najvišje sodišče, ker češka vlada ni dovolila, da bi se njih stanovsko društvo imenovalo ukrajinsko. — Razstava ukrajinskih slikarjev, ki je bila pretekli mesec v Berlinu, je prav dobro uspela.

Poljska

s Dijaški nemiri se menda vrše v večjem ali manjšem obsegu po vsem svetu. Tako se upirajo poljski študenti proti nameravanemu zakonskemu predlogu, s katerim hoče vlada ukiniti avtonomijo visokih šol. Na vseh poljskih univerzah so začeli študentje štrajkati in prirejati protestne obhode, pri katerih je prišlo do hudih spopadov s policijo. Na varšavski politehnični so dijači zavidali vsa vrata in so oblasti morale poslati zidarje, ki so zopet omogočile prestop v univerzitetno poslopje.

Amerika

s Neizbežnost socialnega preokreta. Na zborovanju Zveze katoliške dijaške mladine v Združenih državah je bil zasnovan podroben načrt mladih križarjev za socialne pravice v severnoameriških državah, kjer je poim socialnost povsem tuj. Prva točka tega gibanja, ki se naslanja na socialne nauke papeževih okrožnic, naglašja vzgojo delodajalca in delavca, katere je treba šele prepričati, kako krivični je kapitalizem. To je treba tem bolj, ker ameriško

Monsignor, prelat Tomo Zupan, starosta slovenske duhovščine, je obhajal dne 14. marca sedemdesetnico mašništva. Bog ohrani mil. gospoda železomašnika še mnogo let!

Ljudstvo ni naklonjeno socialnim vprašanjem: saj je vendar slehernega ameriškega delavca ideal — da postane kapitalist, kakor so malone vsi dosedanja kapitalisti Združenih držav bili nekoč navadni delavci. Na tem velikem zborovanju je bilo zastopanih 47 katoliških univerz in visokih šol iz držav vzhodno od reke Missisipi. Podobno zborovanje je bilo kasneje sklicano za države, ki leže zapadno od Missisipija, v Kaliforniji. A končno je bilo sklicano zborovanje v Washingtonu na katoliškem vseučilišču. Za geslo je bil vzet eden od sedmih blagrov: Blagor siromašnim. Na vse ljudstvo je bil poslan proglas, ki se takole končuje: Socialni preokret je neizbežen potreben in mora priti. Prepričamo, da ne bo nastopil v isti obliki kakor v Sovjetski Rusiji...

Drohne novice

Pri volitvah v pruski deželni zbor je dobila nemška Hitlerjeva vlada od 430 poslancev 230. Vse tuje novinarje je nemška vlada ob zadnjih volitvah izgnala.

382 milijonov neomogućenih je na vsem svetu. Sovjeti pravijo, da bodo napram Nemčiji poostri svojo politiko, če Hitler takoj ne preneha s preganjanjem komunistov.

Chikaški župan Čermak, ki je bil zadet pri napadu mesta Roosevelta, je umrl.

Okrog 2 in pol milijarde mark znašajo obveznosti svetovetov za razna naročila.

10 ribičev je bilo ranjenih v boju z 200 kg težkim kitom blizu ital. Palerma.

83. rojstri dan je obhajal pretekli teden češkoslovaški državni predsednik Masaryk. Živijo!

20.000 ljudi so sežgali v praškem krematoriju v zadnjih desetih letih.

Dva japonska dijaka sta izvršila karakiri (samomor s prerezanjem trebuha) zaradi predolgega zavlačevanja izstopa Japonske iz Zveze narodov.

Velik potres je bil te dni v Kaliforniji.

Največje orgle sveta izgotavljajo za dvorano Gregorija XIII. v Rimu.

35 uradnikov kmetijskega ministrstva so ruski boljševiki obsodili na smrt in sodbo takoj izvršili.

Razšel se je avstrijski parlament; vlada je zabrenkala absolutistične strune.

Avtonomijo nemških dežel so razbili hitlerjevci, ki so začeli s kruto gonjo proti vsem svojim nasprotnikom.

Romunski listi trdijo, da v Romuniji ni tako hudo, kot poroča inozemsko časopisje.

80 delavcev je bila ubitih, nad 100 pa težko ranjenih pri eksploziji v kitajskem Šangaju.

Strahovito neurje je divjalo 25. februarja nad vso Anglijo.

499.390 volivcev med njimi 282.727 žensk je v španskem Madridu.

Japonci so že zasedli nekatere kraje v kitajski pokrajini Džehol

3 milijarde frankov so doslej dobili brezposelni v Franciji.

Za esperanto sta se izjavila dva vodilna japonska državnik gg. Hidežiro Nagata, župan mesta Tokio in Jukio Ozaki, bivši japonski minister.

10% znižanje parlamentarnih dnevnic je odobrili — francoski senat.

Svetovna kriza ne bo rešena, dokler se ne doseže sodelovanje vseh narodov, je izjavil francoski predsednik vlade.

Zanimiv poizkus

Iz kmetijsko-strokovnega lista »Der Pionier« postenamo: Neka kmečka občina v nemškem Württembergu si je privoščila zanimiv triletni poizkus, da potom zadružne organizacije in skupnega sodelovanja vseh kmetov odpravi vse gospodarske težkoče, s katerimi se mora boriti pozamezna kmetija. Kmetje te vasi sedaj skupno obdelujejo zemljo, meje posrednih parcel med obdelovanjem odpadejo, zadruga si je nabavila traktor in obdeluje z njim vse polje. Posamezna poljska dela, katerih s traktorjem ni mogoče izvršiti, so izvedli gospodarji v razmerju do velikosti svojega posestva. Način obdelave mora biti seve enoten in izgleda takole: 1. okopavine (Hackfrucht); krompir. 2. ozimina; 3. poletno žito; 4. detelja; 5. ozimina; 6. preletno žito (oves). Žitna semena so izbirali enotno za vse polje in sicer tista, ki so bila kraju najbolj primerna. Vse kmetije so uvedle knjigovodstvo in na podlagi teh se je videlo ob koncu poizkusa, da se ta način kmetijstva obnese tembolj, čim manj ima kmetija konjev. Na najboljšem je bil gospodar, ki je gospodaril samo s kravami in brez konja; traktor mu je odvel težko konjsko delo, lažje delo pa je lahko izvršil s kravami. V tretjem letu tega zanimivega poizkusa so kmetje odprodali že 10 konjev. Vseh na poizkusu soudeleženi kmetij je bilo osem. Namesto konjev so si kmetije nabavile krave. Tudi vnovčenje kmetijskega pridelka se je izvedlo združnijsko potom. V poizkusu pa so zajeli še gospodinjstvo: vas je dobila skupno pekarno, pralnico, napravo za konzerviranje mesa, kopalnico itd. Nemški strokovni list pripominja, da se s tem poizkusom nikakor ni hotelo uvesti komunističnega kmetijskega načina, marveč pomagati kmetu in kmetici pri delu, izboljšati kmetijsko proizvodnjo, zvišati dohodek in olepšati kmečko življenje. Z dosedanjimi uspehi tega poizkusa so kmetje prav zadovoljni in name ravajo ohraniti zadružne naprave tudi po tem. — Kaj naj porečemo k temu poizkusu? Ne dvomno kaže v malem velike dobrote združnega vzajemnega delovanja kmetov ene vasi in ene občine. Vprašanje je le, koliko kmetov bi se našlo v drugih vaseh pripravljenih za enak poizkus

ASPIRIN
TABLETE

so po vsem svetu preizkušeno sredstvo zoper
ZOBOJOL
prehlad, glavobol, revmatizem, in bolečine v sklepih. Zadrževajte vedno originalna zavilke.

V z. Ljubla k. d.
Ljubec. Lujeva 12.

BAYER

Oglasi se registrirani pod št. št. 72.873 od 25. XII. 1911

Za slovensko vseučilišče

Vidimo, da kulturna zgradba nobenega evropskega naroda ni popolna, dokler ni dosegl svoje univerze.

Vemo, da nam kraljevina Jugoslavija, ki nam je takoj po osvobojenju naklonila vseučilišče, v dobi svetovne gospodarske krize pri najboljši volji ne more prispevati za naše prosvetne zavode toliko, kolikor bi bilo potreba.

Pomnilo, da smo Slovenci pred svetovno vojno ustvarili in vzdrževali vse svoje najvažnejše in najdražje ustanove iz lastnih moči.

V svesti smo si, da ta slovenski idealizem v današnjih časih ni upadel, in se zanašamo, da bo tudi v bodoče čuval z enako vneto vse, kar je razvil velikega in visokega. Z ničemer ne moremo bolje in dostojneje dokazati, da smo res narod duha, vreden bodočnosti, nego z dejansko ljubeznijo do svojih kulturnih institucij, katerih najvišja je in katerih najdražja nam bodi ljubljanska univerza kralja Aleksandra I.

Da se v vseh plasteh našega naroda učvrsti in ohrani misel na duševne vrednote, zavest o pomenu obstoja, razvoja in spopolnitve slovenske univerze v Ljubljani, ki jo okronaj ustanovitev Akademije znanosti in umetnosti kot znamenje naše duševne zrelosti, naše žive kulturne volje, kot poročstvo za naš nepretgnani napredek, kot temelj našega narodnega ponosa, se je ustanovil v Ljubljani vseučiliški odbor, naslednik nekdanjega vseučiliškega odseka.

Upamo, da bo narod sprejel njegova načela za svoja in z vsem razumevanjem in vso gorečnostjo podpiral njegovo delo za ohranitev in izpopolnitev slovenske univerze v Ljubljani.

V Ljubljani, dne 4. marca 1933.

Za vseučiliški odbor:
(Sledi 44 podpisov.)

KAJ JE NOVEGA

Dr. Korošec in dr. Maček pred sodiščem

Iz Beograda poročajo, da so pripeljali v preiskovalni zapor sodišča za varstvo države v Beogradu dr. Vladimira Mačka, voditelja bivše Hrvatske kmečke stranke. Obtožen je po čl. 3 zak. o zaščiti države. Tudi zoper dr. Antona Korošca, ki prebiva

sedaj v Vrnjački banji, se je pričelo sodno zasliševanje zaradi zločinstva po čl. 3 zak. o zaščiti države. Ko je bil dr. Korošec zaslišan, je preiskovalnemu sodniku izjavil, da na vprašanja, ki mu jih bo stavilo sodišče, sploh ne bo odgovarjal.

Osehne vesti

d Slovence na potu v Mitrovico. Iz beogradskega policijskega zapora so bili zvečer dne 6. marca 1933 z vlakom prepeljani v zapore kraljevega sodnega stola v Srensko Mitrovico bivši narodni poslanec Jatez Brodar, Jernej Vombérgar, Franc Grife, Vinko Kos, Josip Loboda, Tomaž Ogrin, Peter Cerar, Alojzij Hija, župnik Matija Škerbec in Franc Gregorin.

d Gospod župnik Janko Barle izjavlja. Ljubljanski škofijski list št. 2, z dne 2. marca 1933 objavlja naslednjo izjavo: »Podpisani Janko Barle, župnik pri Sv. Jakobu v Ljubljani, sem v svojem pismu na prevzvišenega gospoda knezoškofa dr. Gregorija Rožmarna osumil g. Matija Škerbeca, župnika v Kranju, da me je hotel dne 22. maja 1932. leta v Senčurju izpeljati na polje z namenom, da bi me fantje tam pobili. Prepričan sem se, da je ta moja obdolžitev popolnoma brez vsake podlage in jo zaradi tega preklicujem in obžalujem. V Ljubljani, dne 6. decembra 1932. Janko Barle, s. r., župnik.«

d 70 letnico rojstva je praznoval g. Martin Sušnik, tesarski in krovski mojster v Ljubljani. Je mož močnih živcev, kakaj še pred kratkem je razobesil zastavo na vrhu zvonika cerkve sv. Jakoba v Ljubljani. Bog ga živi!

d Za sodnika prizivnega sodišča v Ljubljani sta imenovana gg. dr. Milko Kranjc in Leopold Vičar.

d Upokojeni so sledili profesorji klasične gimnazije v Ljubljani: dr. Karl Capuder, Andrej Prebil in Ernest Tome.

d Za ravnatelja meščanske šole na Jesenicah je imenovan g. Lajovic Albin, ravnatelj prav take šole v Trzinu.

Francelj: Jol! Kako me skrbi ta denar!
Janez: Zakaj pa?
Francelj: Doma ga imam. V strahu sem zanj.
Janez: Naloži ga kot jaz pri posojilnici na Sutni. Denar bo varen in še obrestonosan. Ako boš pa kaj rabil, novo vlogo ti bodo tudi izplačali.

Radio

od 16. do 22. marca 1933

Vsak delavnik: 12.15 Plošče — 12.45 Dnevne vesti — 13.00 Čas, plošče, borza — 17.50 Salonski kvintet — 22.00 Čas, poročila — **Cetrtek, 16. marca:** 18.30 Italijansčina — 19.00 Korist rastlinstva — 19.30 Pogovor s poslušalci — 20.00 Prenos opere iz Ljubljane — **Petek, 17. marca:** 11.15 Šolska ura — 18.00 Kino, časopis, otrok — 18.30 Literarna ura — 19.00 Francoščina — 19.30 Osnovni pojmi geologije — 20.00 Prenos iz Varšave — **Sobota, 18. marca:** 18.30 Angleščina — 19.00 Bolezenske podpore — 19.30 Iz zgodovine filozofije — 20.00 Prenos akademije maturantov tehn. srednje šole — 21.00 Samospevi gdč. Rudolfove — 21.35 Salonski kvintet — **Nedelja, 19. marca:** 19.30 Živinoreja — 8.00 Nasveti za kmetovalce — 8.15 Gimnastika —

Domače novice

d Okrog kmetijskega doma. Nadaljujemo s presajanjem drevja. Hruške in jabolka škropimo z 10% arborinom, češnje, breskve in marelice pa s 7 do 8%. Če je drevje pokrito z lišaji, škropimo s Teobaldovo brozgo. Pri gnojenju uporabljamo na 100 l gnojnice 1 kg superfosfata. Pri mladih drevesih gnojimo površino, kolikor jo obsega drevesna krona. Breskev ne gnojimo z gnojilci, se lahko posuse. — Rez nadaljujemo. Z ravnim lesom varčujemo. Vse plemenite dele skrbno prebimo koreninice. Rigolanje in grobanje dokončujemo. Pripravimo stroje in orodje. — Pozor na mlada vina! Pretakanje smo pred kratkem dovršili. Sedaj pretakamo kislejšje vrste. Prazno posodo zažveplamo. Vino zalivamo. — Ko se zemlja osuši, pričnemo z brananjem travnikov. Pograbilimo jeseni raztresen gnoj. Za krompir in koruzo je že čas, da podorjemo hlevski gnoj. — Piščeta naj ne dobe 96 ur nobene hrane. Ne samo, da je ne potrebujejo, celo škoduje jim lahko. Prva dva dni je najvažnejše toplota. Začetna hrana naj bodo posušene kruhove drobine, razmočene v vodi ali mleku. Piščeta naj imajo vedno čisto vodo. Da vode ne skalijo, jo damo v skledo, nad katero poveznemo lončen okrušen lonec, da piščeta lahko dobe vodo skozi okrušena mesta. Proti driski je dober kuhan, zdrobljen riž. Na en kg mehke hrane 15 gramov soli. Dobro je, da dobe piščeta večkrat zdrobljeno lesno oglje. Mehko hrano pripravljamo sproti. Po

Kadar gre za zavarovanje, potem edino le domače slovenske

VZAJEMNA ZAVAROVALNICA

v Ljubljani, nasproti glavnega kolodvora

zavaruje: požar, vlom, neizgoda, orožje, steklo, avtomobile, zvonove, življenje na vse možne načine in posmrtno zavarovanje. Caritas

Pojasnila dajejo zastopniki, ki so v vsaki fari, ali glavna pisarna v Ljubljani, Miklošičeva cesta št. 19

8.45 Poročila — 9.00 Versko predavanje — 9.50 Prenos cerkvene glasbe — 10.00 Energijska in energijsko gospodarstvo — 10.50 Moderne smeri reklame — 11.00 Salonski kvintet — 12.00 Čas, plošče — 15.15 Plošče — 16.00 Prenos koncerta gor. sokolske župe iz Kranja — 20.00 V gledališki agenturi, prizor — 20.45 Salonski kvintet — 22.15 Plošče — **Ponedeljek, 20. marca:** 18.30 Esperanto — 19.00 Srbohrvaščina — 19.30 Zdravstvena ura — 20.00 Prenos iz Zagreba — **Torek, 21. marca:** 11.15 Šolska ura — 18.30 Nemsčina — 19.00 Polhov gradec — 19.30 Junaki današnjega časa — 20.00 Glasbeno predavanje — 20.30 Komorna glasba — 21.30 Salonski kvintet — **Sreda, 22. marca:** 17.50 Otroški košček — 18.00 Angleščina — 18.30 Plošče — 19.00 Ruščina — 19.30 Literarna ura — 20.00 Glasbeni večer Fr. Sal. Vilharja — 21.15 Prenos iz kavarne *Zvezda*.

Adria prašek je boljši

petih tednih piščance krmimo kot odraslega kokoši. Dobro rejeno pišče tehta pri 2 mesecih 200, pri 3 mesecih 500, pri 5 mesecih pa 1000 gramov. — Kaj pa češpljevo nasade? Ali smo jih že pregledali, očedili, razredčili, prekopali in pognojili? Ali smo kaj ukrenili proti škodljivcem, zlasti kaparju, ki grozi, da nam uniči vse naše aljne nasade? Zganite se sadje-rejci vsaj ob 12. uri!

d Velike letališče nameravajo napraviti na gmajni med Mostami in Devico Marijo v Polju. Kmetje posestniki so gotovo vneti za napredek, vendar bi bilo krivično, če ne bodo dobili za svet primernih cen. Najboljše bi se bilo, da bi se jim dal drug enakovreden svet v zameno.

d Deset let že obstoja rusko zdravilišče v Vurbergu. Tokrat omenjene dobe se je tu zdravilo preko 2000 ljudi. Na zavodu so sedaj sledeči zdravniki: dr. Okolokulak, dr. Karpala in dr. Bauman.

d Potovna kmetijska razstava iz Belgija pojde sedaj na Hrvaško, nato pa obišče tudi več slovenskih ob železnici ležečih krajev. Vsa razstava je namočena v železnih vozovih.

IGNACIJ NAROBE, TAPETNIK, GOSPOVETSKA CESTA ŠTEV. 16 (PRI LEVU)

d Okrog 350.000 Slovencev se je udeležilo v preteklem letu raznih prosvetnih prireditev.

d Dekletom, ki prihajajo iskat v mesu službe, svetujemo: Če nimate stanovanja, ali pa ne veste, kje je, vprašajte, kje je kolodvska misijonska postaja. Te so skoraj na vsakem večjem kolodvoru. Kakor hitro pa vas začne ogovarjati kakšen človek, pa naj bo fino oblečen ali pa razčepan, mu prislopite eno okali ušes in pokličite stražnika.

d Pazite pri nakupu raznih potrebščin tudi na to, da Vam trgovec ne zavije blaga v papir, ki se Vam stadi. Za poštno plačilo se sme zahtevati ta obzirnost do stalnega odjemalca.

d Romanje na Trsat. Na mnoga vprašanja če bo tudi letos običajno romanje na Trsat, sproča romarski odbor, da bo letos romanje zopet o Binkošti, kakor prva leta, toda le, če se priglasijo zadosti udeležencev. Binkoštno soboto bo vozil posebni romarski vlak na Sušak (Trsat) in v nedeljo zopet nazaj. Izkaznice za polovišno voznino z vlakom in brezplačno vožnjo z ladjo po morju na otok Krk bodo po 40 Din. Da bo mogoče vse pravočasno urediti, naj se vsakdo, ki se namerava romanja udeležiti, čimprej prijavi na naslov: Romarski odbor pri »Sveti Ispiski«, Ljubljana, Dunajska cesta 17.

d Prepovedan časopis. Minister za notranje zadeve je prepovedal uvažati v Jugoslavijo največji slovaški katoliški dnevnik »Slovak«, ki izhaja v Bratislavi.

d Dobro ponarejene srebrnike po 50 Din so zasledili v Novem Sadu.

d Zločinec Jože Lombar je bil pred ljubljanskim sodiščem obsojen v dosmrtno ječo.

— Mati seveda tudi pride! Če se oglasi nadomada gost v hiši, kjer imajo ravno žento, se ni treba materi več opravičevati. Zdaj ni namreč več rdečih, premencanih rok in nobene pare v prašnici, ki se tako zopetno zaje v obleko in lase. Mati pusti da Schichtov Radiom kazi petel. In mati tudi ve, da opravi obilica kisikovih mehurčkov delo zanjo. Ti poskrbe, da je petilo ne samo belo kakor sneg, ampak da je že tudi takoj v kotlu oblijeno — brez njene pomoči. Tako se zdaj res lahko družini posveti — tudi kadar ima žento.

Proti
zobnemu
kamu

SARGOV

KALODONT

Med brati Hrvati

d Poglobitev pristanišča na Rabu. Pristanišče na Rabu bodo te dni popravili. Ravateljstvo morskega podjetja je namreč razpisalo dražbo za popravilo in bodo stroški znašali okoli 100.000 Din, ki so že zagotovljeni v proračunu. Odstranjenih bo kakih 5 metrov lukobrana, dno luke pa poglobljeno, tako da bo mogel pristati v Rabu tudi novi veliki parnik Jugoslavijac.

d 10 milijonov tobakovih rastlin bodo lesos zasadili v Hercegovini.

d Ostavko je bila podala splitska občinska uprava, a je na željo pristojnih oblasti odstop prepovedala.

d 300.000 Din primanjkljaja je imel lani Okrožni urad za zavar. delavcev v Osijeku.

d Ko se se cigani izselili. V bližini Mostarja je stanovala v neki naravnih votlini delj časa večja družba ciganov. Te dni so se cigani izselili iz votline in par minut zatem se je votlina zrušila.

d Slabo izgledata... To vprašanje je brezvredno slišati že vsak imenit naz. Navadno taka vprašanja niso prijetna nikomur, ker vsakdo želi, da dobro izgleda. Vzroki so različni, kot skrbi, žalost, največkrat pa bolezen. Na dnevnem redu so taka vprašanja posebno sedaj, ko hladno vreme povzroča razna prehlajenja, kripo, revmo itd. Takih hladnih vprašanih in, kar je še važnega, tudi boleznih se pa lahko obvarujete, ako pravočasno vzamete nekoliko Aspirin tablet «Bayer», ki vselji gotovo pomagajo.

Iz naše prestolice

d Srbska kraljevska akademija znanosti je imela oni dan letni sestanek v Beogradu. Navzoč je bil tudi kraljevski odposlanec g. general Ječmenić.

d V svrhu delovite enotnega vodstva plovbe po Donavi so se pričela v smislu pakta Male antante pogajanja med Češkoslovaško, Rumunijo in Jugoslavijo. Vse tri države imajo 610.512 ton ročnega brodevoja in sicer Jugoslavija 356.927 ton, Rumunija 196.279 ton in Češkoslovaška 78.496 ton.

d Kaj vse je tuji pri nas še mogoča. Občinski stražniki v Peči so dobili te dni nalog, naj potiščejo deklico Šušurijo Šabanovo, ki se je zdravila v tamkajšnji bolnišnici, pa je bilo treba plačati bolniške stroške. Dolgo časa so jo iskali zastoj. Končno so jo našli v neki nepopol podrti koči, sedečo pri ognju, poleg nje pa 70 letnega občinskega konjača, prav za prav čistilca stranišč, cigana Mustafa Šabana. Pri zaščitovanju je prišla na dan strašna tragedija mlade deklice, ki živi sedaj v največji bedi, onemogućena z onemoglim in za vsako delo nesposobnim starcem. Pred dvema letoma, ko je bila Šušurija stara 11 let, jo je njen oče pogmal od hiše, češ da preveč hodi po ulicah. Pozneje jo je spet vzel nazaj, pa jo je kmalu prodal Mustafi za ženo. Mustafa je plačal zanjo vse svoje imetje: eno kozo in 200 Din. Mustafa je

svojo mlado ženo odpeljal v Peč in tam živel z njo v največji bedi. Šušurija pravi, da je morala iti z Mustafom, ker bi jo sicer njen oče ubil.

d Nav način mednarodne trgovine se vedno bolj udomačuje v Evropi. Države si uvoženega blaga ne plačujejo več z denarjem, marveč z drugim blagom. V načrtu je taka pogodba med Jugoslavijo in Nemčijo. Jugoslavija bi izvažala poljske pridelke, živino, konopljo in hmelj, zato pa dobavljala iz Nemčije industrijske izdelke, razne stroje itd.

d Uvedbo ženske politeije v varstvo pravosti so zahtevale na zadnjem zborovanju v Beogradu tudi jugoslovanske žene.

d Zakenski načrt o pobijanju korupcije v javni službi je vložil senator Iližanović. Prav tako bi bil potreben zakon o pobijanju dražinj.

d Brespogodbena trgovsko razmerje med Jugoslavijo in Nemčijo je nastalo, ker ni hočelo nemško odposlanstvo skleniti novega trgovskega sporazuma, dokler ne pokažejo nemške volitve, kakšna bo smer nemške trgovinske politike.

Dr. Fran Kulšić: Smarnice Marije Pomočnice. Prazno je človekovo prizadevanje brez božjega blagoslova, brez božje pomoči, brez božjega sodelovanja. O tem je bil don Bosko sam docela prepričan, zato se je imenoval le orodje v rokah božjih. Njega se je Bog po svoji deviški materi Mariji poslušal, da je z njeno pomočjo ustvaril prav iz nič toliko naprav, da so se čudili celo njegovi najbližji. O tem Marijinem sodelovanju in prenuogokrat prav čudežnem sodelovanju nam pripovedujejo «Smarnice Marije Pomočnice». Zanimivo so že radi tega ker ni v njih golih, ampak so te smarnice povite v v šopek živih zgledov in čudovite Marijine pomoči. Prepričani smo, da jih bo vsak z zanimanjem prebrali in se bo vnel v ljubezni do velike naše Pomočnice. Te pomočnice potrebujemo posebno danes, ko nastajajo tako viharni časi za našo sveto vero. — Marija je bila skozi stoletja pomočnica kristjanov in tako nam bo tudi zdaj ob teški uri, ko se nam ne obeta nič dobrega. Sedite po knjigi, krepila vas bo v veri in zaupanju do Marije Pomočnice. — Stanejo pa smarnice Marije Pomočnice lepo broširane samo 12 Din, lično vezane 18 Din. (Po pošti 1 Din več.) — Knjiga ima 260 strani.

Nesreče

d Plen ognja se postala Fendetova gospodarska poslopja v Britovu pri Kranju.

d Velik kolesce je zgorel pos. Antonu Kasteicu v Smarju pri Ljubljani.

d Peselje in vse imetje je zgorelo posestniku Jožetu Stobarju v Spod. Koreni pri Mariboru.

d Čoln se je prevrnil. V bližini Bos. Samca se je pet oseb hotelo prepeljati s čolnom čez Savo. Sredi veka se je čoln prevrnil. Trije so se rešili, utonila pa sta 60 letni Marijan Ivankovič in njegov 19 letni sin Marko.

d 22 živali se morali pobiti. V Kruškovcu pri Gospiču je pes nekoga posestnika stekel. Letal je po vasi, skočil skozi okno v neki hiš ter ogrizel osem krav in volov, nato je dalje

divjal po vasi in ogrizel vse, kar je dosegel z gobcem. Vsega skupaj je ra škodo rovnih kmetov ogrizel 12 krav in volov, 2 kobil, 1 žrebe in 7 ovac. Vse živali so morali takoj pobiti.

d Pri spravljaju lesa v gozdu se je smrtno ponesrečil 75 letni posestnik Miklavž Burja iz vasi Znojile.

d Z vojaško puško je astrelil v Vrhpoljah nad Škofjo Loko granicar Radičkovič kaplara Radovanoviča, rođan iz Požarevca. Radičkovič se je zabarikadiral, močan oddelek oročnikov in pograničarjev ga je oblegal. Celo s strojnico so streljali nanj. Končno so našli Radičkoviča mrtvega.

d Okrog nezgod. Pri padcu raz avtomobil si je močno pretresel možgane 36 letni delavec Anton Pavšelj v Ljubljani. — Na cesti je padel in si zlomil nogo 85 letni Franc Seme iz Ljubljane. — Stroj je odrezal kazalec desne roke 33 letnemu ključavničarju Antonu Zupanu v Ljubljani. — Istotam si je pri padcu zlomil roko 50 letni uradnik Anton Gajšek. — Ko mu je padla deska na nogo, se je ta zlomila rudarju Glavaču Ivanu v Krmelju. — V Zavrtačah pri Litiji si je zlomil nogo posestnik Anton Zupan. — V Spodnjih Kosezah pri Kamniku si je zlomil roko 10 letni hišarjev sin Ignacij Kos. — Ko je padel z drevesa, si je zlomil nogo 49 letni posestnik Jožef Zeleznik iz Smartna pri Litiji.

Novi grobovi

V Zagrebu je umrl kanonik g. Ivan Mandič. — V Kranju je preminula 65 letna ga. Marija Podrekar roj. Kokalj. — V Ljubljani je odšel v večnost želez. upokojenec g. Jože Rajner. — V Kamniku je zapustil solzno dolino želez. uradnik v pok. g. Franc Pregelj. — V Celju so pokopali dijaka g. Joška Zekarja. — Pri Sv. Križu v Ljubljani so djali v gomilo učiteljico v pok. g. Marijo Švajgar roj. Arko. — V Ljubljani je zapel mrtvaški zvon policijskemu nadzorniku g. Josipu Podrebersku. — V Ljubljani je umrl inž. g. Zdenko Skalický. — V Zagrebu je preminul g. dr. Leo Lemež. — V Svečini je zapustil solzno dolino posestnik g. Jamšek Jožef. — Na Ptujski gori je odšel v večnost 86 letni g. Gojkovič Anton. — V Črenšovcih v Slov. krajini je umrl tamošnji župnik g. Jožef Čačič. — V Kosezah pri Ljubljani je preminul posestnik g. Alojzij Zakotnik. — V Ljubljani je mirno v Gospodu zaspal uradnik pivovarne Union g. Ivan Zorc. — V Ljubljani je odšla v večnost zasebnica ga. Alojzija Rotar. — V Ponikvi so pokopali go. Amalija Smilgove roj. Vrečko. — V Brežicah je zapel mrtvaški zvon g. Ljubi Lipejevi roj. Lipold, soprog velietrgovec. — V Ljubljani so položili v gomilo ga. Jošpa Mayerja, bivšega lekarnarja. — Istotam je preminul skladiščnik drž. železnice v pok. g. Ignacij Sramel. — Solzno dolino je zapustil 78 letni gostilničar g. Anton Urbančič na Catežu pod Zaplanom. — V Mariboru

K revoluciji na Grškem, vojaštvo je zasedlo akademski trg v Atenah, kjer se je odigrala revolucija. Na sliki se vidi resna škornilnica, iz katere so brizgali vodo na vročekrvne demonstrante.

Caldaris, načelnik monarhistične stranke, ki je zmagala pri zadnjih volitvah. S pomočjo generala Kondilisa je Caldaris zrušil diktaturo nizelosovega prijatelja generala Plastirasa in postal sam ministrski predsednik.

Velika policijska racija v Berlinu. V Köslinski ulici v Berlinu je 300 policijskih uradnikov zaprlo cel blok hiš, nakar so napravili sistematične hišne preiskave vseh hiš; pred vsem so iskali komunističnega orožja. Tudi po ulici so mimoidože preiskavali.

P. znananih volitvah v Nemčiji. Tako sliko je nudil 5. marca zvečer po vseh volilnicah Nemačija se je tokrat udeležilo skoro 40 milijonov prebivalstva volitev. Radi tolikega števila glasov je bilo izredno veliko dela, tembolj v Prusiji, kjer so se vršile volitve za državni in deželni svet.

V severni berlinski luki je padlo propagandno letalo narodnih socializtov na srednji del žerjave, nakar se je letalo v sredi prelomilo. Za čudo pa je ostal pilot nepoškodovan.

Naokoli na banke v Ameriki. Šele solzne bombe so razgnale ljudi, ki so hoteli dvigniti svoj deseti odstotek.

je zaspal v Gospodu bivši vinski trgovec g. Josip Vrabl. — Na Rudniku so pokopali g. Mirka Poljaka. — V Celju je odšla v večnost g. Marija Urch roj. Wippel. — V Novem mestu je zapel mrtviški zvon trgovcu g. Juriju Pisku. — Istotam je »apustil solzno dolino g. Ivan Količ. — V Ljubljani je odšel v večnost delavec tobačne tovarne g. Anton Volč Naj počivajo v miru!

Razno

d Absolvantom kmetijskih šol! Pripravljali odbor »Zveze absolventov kmetijskih šol Dravske banovine« sporoča vsem tovarišem absolventom, da so pravila od kr. banske uprave potrjena, in se bo vršil ustanovni občni zbor v nedeljo, dne 2. aprila 1933. ob 10. uri dopoldne v dvorani Kmetijske družbe v Ljubljani, Novi trg 3.

Vabimo Vas, da vsi brez izjem takoj pristopite kot člani k »Zvezi abs. kmet. šol.« s tem, da pošljete pristopno izjavo in če mogoče tudi članarino pripravljalnemu odboru Pristopna izjava naj vsebuje: ime in priimek, sedanjí poklic, natančen naslov s pošto, srez, v kateri šoli in katerega leta ste dovršili. Pristopno izjavo in članarino pošljite na naslov: Pripravljali odbor Zveze absolventov kmetijskih šol Dravske banovine, Ljubljana, Tyrševa c. 29. I. Za prijavo zadostuje dopisnica. Članarino pa pošiljajte, prosimo, za letos potom poštinih nakaznic, ker položnic še nimamo. Članarina za leto 1933. znaša Din 20.

d Vrnil se je v zapore. Iz zaporov belgrajskega sodišča je pobegnil pred dnevi 20-letni Marinko Babič. Bil je obtožen, da je v Vrncih s svojim tovarišem ubil nekega Spasoja Kneževiča. Preiskava ni dognala točno, da bi Spasoja on ubil, vendar pa je ugotovila, da Marinko prav točno ve, kdo ga je, samo da noče tega povedati. Bil je obsojen na 20 let ječe, vendar pa sodba še ni pravomočna. Iz zapora je pobegnil naravnost na svoj dom. Čeprav so

ga orožniki že iskali, vendar se mu je posrečilo, da se je sešel s svojo mlado ženo in s svojo materjo ter da je poljubil svojega otroka. Nato se je sam vrnil v zapor, priznal svoj beg in povedal, zakaj je pobegnil.

d Poizvedovanje. V jeseni lanskega leta se je poslovil od svoje matere v gostilni Vrščaj v Otovcih pri Črnomlju njen sin Herman Kristan, doma iz občine St. Peter na Krasu, star okoli 20 let, ter se odpravil v svet za zaslužkom. Sedaj se baje nahaja v Sloveniji. Kdor bi kaj vedel o njem, naj sporoči to njegovi materi Ivani Kristan, ki je prišla iz Srbije in se nahaja sedaj v Ljubljani, Streliška ulica 2, Zavod sv. Marte.

d Trgovce in obrtnike vseh strok, ki iščejo vaje za svoje podjetje, prosimo, da se v slučaju potrebe obrnejo na naše društvo. Imamo namreč okoli 200 ukažljivih detkov od 15. do 17. leta starosti, ki nas prosijo, da bi jih namestili v uk. Zlasti imamo veliko prosilcev za trgovino, mesarsko, mizarsko, mehanikarsko, ključavničarsko, fotografsko, hoteleško, krojnako (tudi za šivilje), čevljarstvo, brivsko, čokolničarsko, tesarsko in kolarsko obrt. Mojstri, ki žele vaje na navedenih strokih, zlasti oni, ki jih sprejmejo z vso oskrbo, bodo takoj postreženi. Imamo pa prosta mesta za mlinarske, torbarske, kovaške, pekarske in dimnikarske vaje in pozivamo starše vajeencev na ta mesta. Vse interese na prosimo, da priloge znamko za odgovor. — Pišite na naslov: Dobrodelnostno društvo »Varstvo«, Ljubljana, Tyrševa (Dunajska) cesta 17.

Pojasnilo. Uprava »Vigredic« nas naproša, da objavimo v našem listu sledeče: Na mnoga došla vprašanja ne more uprava vsem pisмено odgovoriti, zato sporoča na tem mestu, da seveda rade volje dovoljuje tudi polletno plačevanje naročnine, vpoštevajoč sedanje teške čase. Zaradi take bojazni naj bi ne odstopila nobena naročnica! Na mnoga redovno vprašanja glede razvoja povesti pa seveda ne more drugega izdati, kakor da se povesti v svoji napetosti prav do konca leta stopnjujejo in, da je prav ta okolnost pridobila »Vigredic« v letošnjem letu več sto novih naročnic. Sporoča tudi, da se dobe tudi še vse letošnje številke in se ni treba bati novim naročnicam, da ne bi imele celotnih

Mehko ko cvet
čisto ko cvet
po vsakem pranju

Vedno z
GAZELA
OT 21-33
TERPENTINOVIM MILOM
Pere res belo!

povesti. Glede Vigredine priloge pa sporoča, da se ta vsak mesec ravna prav po željah svojih naročnic, ki se s hvalevrednim zanimanjem obračajo na uredništvo in upravo s svojimi željami. Za prihodnji mesec prinese krojna priloga kroje za prvobohajanke. — Vigred stane za vse leto 25 Din, s prilogo 50 Din in se naroča pri upravi, Masarykova cesta 12, palača Vzajemne zavarovalnice — Ljubljana.

RAZNO

Nevaren gost. »Times« poroča, da je neki kolonjski uradnik v mestu Vimali na Cejlonu imel v svojem stanovanju več povabljenih gostov. Med kosilom je soproga uradnika ukazala slugi, naj prinese takoj skodelico z mlekom. Ta nalog je razburil vse navzoče, kajti vsi so vedeli, da se mora v sobi nabajati strupena kača. Mleko je za kačo vaba, ki se ji ne morejo ustavljati. Vsi so ostali kakor okameneli. Ke je sluga postavil posodo z mlekom, je prilezla ogromna kača klopotača. Ubili so jo takoj, soproga pa je omedlela. Klopotača je bila skrita pod stolom gospodinje in se je pričela ovijati okoli njene noge. Hrabra ženska je ostala mirna in si s čudovito prisotnostjo duha rešila življenje.

Zmrznjena živila. Zastajajo glede izdatnosti precej za vrednostjo svežih živil. Pregled takšnih živil je namreč ugotovil, da izginejo iz živil pri zmrzavanju nekatere njihove najvažnejše sestavine.

† Jerneja Andrejke Mladostni spomini

Drugi dan zgodaj smo vaje nadaljevali preko Gardskega jezera, skozi dolino Ledro proti dolini Judikariji. Za dobo teh vaj sem bil za stalno ordonanco pri stotniku Pifferrlingu. Ta služba je bila zelo naporna in težavna, ker je bilo treba hitro prenašati obvestila po visokem in strmem gorovju. Pljuča in srce sta hudo trpela, pri vsem tem pa si moral biti zelo korajžen, previden in odločen. — Nekega dne me pošlje s pismom k bataljonskemu poveljniku; ko se vračam, opazim, da nas hoče sovražnik od strani napasti in v naše bojne vrste zanesti nered. To sovražnikovo nakano sem brž sporočil stotniku, ki jo je še o pravem času zavrnil s tem, da je takoj odposlal potrebno moštvo in zamašil z njim nezasedeno, nevarno praznino. Za to obvestilo sem žel stotnikovo priznanje. Tega priznanja pa se ni veselil naš Bahavnik. Čutil je, da se pojavlja tekmeč njegovemu »firenkuc«, seveda za primer, ko bi bil tekmeč ostal pri stotniku in ko bi se ne bil povrnil nazaj v šolo. Delal se je proti meni zelo prijaznega, tudi je govoril vse drugače o vojaških šolah, kakor pred nedavnim. Modroval je: Vojaške šole niso nič manj potrebne kakor vaje zunaj vojašnice, oboje skupaj nam ustvarja odlične generale in vojskovodje.

Njegovo nadaljnjo modrovanje je ustavilo povelje za nov napad na sovražne postojanke. Zmagovito smo podili nasprotnika nazaj in dospeli do onih krajev, kjer so se borili naši planinski strelci leta 1866 proti četam Garibaldija ter jih po vročem boju na Monte Snello za-

podili nazaj v Benečijo. Opazovali smo posledice teh resničnih bojev, videli razstreljen omet na bišah, ki je bil podoben kozavemu človeku; videli grobove, kjer so sedaj prijatelji in sovražniki skupaj počivali; slišali pripovedovati, kako so se ljudje skrivali po kleteh in bežali v varne gozde in slednjič, kako so Garibaldiinci bežali pred oddelki naših planinskih lovcev, ki so bili sestavljeni skoro iz samih mladoletnih fantov in študentov. Tem našim planinskim lovcom je priznalo pozneje avstrijsko ministrstvo tako zvano »vojno kolajfno«.

Z njo se je prav moško postavil (v šoli) Franc Demšar, moj zelo nadarjen sošolec v inomoški kadetnici, ki se je bil kot 15 letni študent udeležil boja na Monte Snello proti Garibaldiincem. Skup sva dovršila kadetnico in postala pozneje častnika, a on je odšel že leta 1877 k večni armadi, pokosila ga je jetika, prav tako kakor njegovega brata, poročnika 17. pešpolka.

Ko smo si ogledali do dobra posledice bojev z Garibaldijem izza leta 1866, smo nadaljevali pot v dolino Ledra in po večdnevni pohodih dospeli do kraja, kjer se dolina Ledro združuje z dolino Bono. Tukaj in okoli vasi Candino (beri: Kandino), se je vnela glavna bitka, v kateri je bil nasprotnik poražen; ker ni smel prestopiti laške meje, se je obrnil na levo in se začel umikati skoz Judikarijo, proti severu. V okolišju Kandine smo en dan počivali; zelo nam je bil potreben ta počitek, da smo spravili vsaj nekoliko v red obutev, ki je bila v skalah silno trpela. Bili smo prav blizu italijanske meje. Grom naših topov je privabil tudi več Lahov od onstran meje v naš tabor. Povpraševali so s strahom, je-li morda res, da gremo zopet na nje. Ko smo jim to zanikali, so bili takoj bolj korajžni, sicer pa so kmalu razumeli, da nam niso dobrodošli, zato so jo drug za drugim odkurili.

Drugo jutro smo zasledili nasprotnika, ki nas je že pričakoval v trdno zavarovanih postojankah. Dolgo časa

Kako se godi našim izseljencem v Franciji

(Poročilo očividca.)

Zanimajo vas podrobnosti o izseljencih in njihovem dejanju in nehanju. Kje bivajo, kako jim gre, kako je tam v cerkvenem oziru, ali imajo kaj lastnih društev in podobno.

Podal sem se kot dušni pastir med rojake v tujino, ne da bi količkaj vedel, kam pridem, kje natančno da bivajo naši ljudje, koliko jih je, kakšni so. Še manj mi je bilo znano, kakšni so tam domačini, kako postopajo z našimi, kakšnega značaja so, kakšen jezik govorijo, katere vere so. Zelo zanimivo je torej bilo pasti tako rekoč z vrha doli med naše izseljence in se med njimi uživati.

Jesenskega popoldneva proti večeru je bilo; dež je narahlo naletaval. Nič ne vedel za moj prihod in me zato tudi ni nihče pričakoval na kolodvoru. Železnica me izloži na mali železniški postaji. Hitrati z menoj se vsuje iz vlaka množica delavcev v delavski obleki, ki jim je bilo takoj brati že na obrazu, da niso domačini, pa tudi ne Jugoslovani, ampak priseljeni delavci; kdo ve iz katerih držav in narodov. Tudi ni bilo težko ugotoviti, da opravljajo naporno delo, ki jih je že izmučilo in jim črpa življenjske moči. Ta in oni je pokaljeval in tako potrjeval, da ga grabi zavrata bolezen, ki se ji najbrž ne bo dolgo ustavljal in mu bodo prejkone izkopali v tujini hladan grob.

Vsi hitimo proti izhodu. Na trgu pred postajo se ustavim ter jamem motriti novi kraj in njegovo okolico; kolikor je bilo pač še mogoče ob poznem času in neugodnem vremenu. Prvo, kar je obrnilo nase mojo pozornost, je bil slab, s premogovimi plini močno nasičen

zrak. Priča, da je to premogokopni kraj, in sicer v velikem obsegu. Obiskal sem že rudnike doma: v Zagorju, Trbovljah, Kočevju, pa kaj takega nisem doživel. Ubogi naši ljudje, mi je prišlo precej na misel, in zlasti še uboga njihova deca, ki mora vdihavati tako nezdrav zrak!

Okrog kolodvora stoji več hotelov, restavracij in preprostih gostiln, ki iz njih prihaja kričeča godba, šum, glasno govorjenje, petje, krik in ropot. Precej mi je bilo jasno: z godbo vabijo razvedrila potrebno delavstvo v svoje prostore in jim vlečejo iz žepa težko prislužene denarje, zaobiti zadnje novce. Ti imajo prejkone od delavstva krasen dobiček, kakor več ali manj povsod po delavskih krajih. Sem se stekajo mnogi krvavi delavski žulji, gotovo tudi žulji mojih rojakov. Delavski žulji so sezidali te ponosne stavbe, sami delavci so pa najbrž ostali stromakti, ki mnogi nimajo toliko svojega, kamor bi glavo naslonili. Vsaj pri mnogih bo tako. V tujini so pri-

služili denar, v tujini ga puste, dasi bi ga često v domovini tako nujno potrebovali, pa tudi delavci sami, da bi si mogli na stara leta postaviti skromen domek, kjer bi se odpočili in uživali v miru sad svojih težkih žrtv. Tudi in podobne misli so me spreletavale takrat in pozneje sem moral ugotoviti na svojo žalost, da se nisem motil. Vsako leto mojega bivanja tamkaj je zrastle v bližini kolodvora nova zgradba, palači podobna, in vsaki se otvorilo novo gostilno, in vsi gostilničarji so se po našali, da shajajo prav dobro.

Obrnem se proti levi, in pogled mi obhva na kakih sto korakov oddaljeni veliki skupin začrnelih hiš, bolje hišic; vse so enake, kakor novi iste vrednosti, vse zidane in z opeko krite. Iz dimnikov se dviga gost črn dim. Stavbe lepo v vrstah, vmes ravne ulice, zadane za hišami mali vrtovi. Prvic sem sedaj imel priloiko videti veliko delavsko kolonijo, kjer živi stotine, tisoče delavstva, vseh narodov in ver in prepričan. Po vsem soditi so vsi tudi naše družine. Pogledam proti desni: veliko ogromnih poslopij, kakor velikanska tovarna, cela skupina raznih z železnim mostom zvezanih stavb, med njimi pa visok dimnik, ki se vali iz njega neprestano gost črn dim, ki se plazi po strehah in med hišami in jih barva s puste in neprijetno črno barvo. To bo pa rudnik, kjer so naši in drugi delavci zaposleni, sem lahko uganil.

Pozneje sem premotril pokrajino že natančneje. Je kakor na Dolenskem ali deloma po Stajerskem. Gričevit svet, ki ga pokrta deloma polje, deloma je puščen v travnike ali pa pokrit z gostimi, povetini smrekovimi gozdovi. Celoten vtis bi še ne bil tako neugoden. Skoro bi si ustvaril človek prevaro, kakor da je v domovini. Po dolinah številne in velike vasi. Tu v tej kotlini premogokop, povsod naokoli pa delavske kolonije in naselbine. Prvi

MR. BANOVEC

Za pomladno zdravljenje

uporabljajte

Planinka čaj Bahovec

ki čisti in osvežuje kri in tako obnavlja ves organizem.

Skatlija Dtn 29- v lekarnah.

je trajalo, da so ga naša stranska varstva, zalezujoč ga po težavnih gorskih stezicah, sledujoč vendar obkrožila in prisilila, da je moral svoje utrdbe zapustiti in se unakniti proti Tridentu. Med manjšimi spopadi in praskami smo ga potem preganjali do vasi Vecana (beri: Vekana). Pri tej vasi je dal general po trobaču prijetno znamenje, da so velike jesenske vaje za letos končane.

Kdo naj popiše veselje, posebno onih, ki jih je čakal trajen odpust po triletnem službovanju! Radi bi bili zaukali tako silno, da bi se tresle tirolske gore, a bilo je takrat ukanje, menda radi discipline, strogo prepovedano. Dne 11. septembra 1871 proti večeru, ko so rumeni solčni žarki obevali vrhove tirolskih ledenikov, smo se vračali z godbo na čelu vsi izmučeni in prašni v svojo garnizijo Trident. Naši fantje so bili sila veseli, da so zopet doma. V vojašnici so nekateri poljubovali svoje slamnjače z besedami: »Oj, ti draga posteljica, sedaj sva pa zopet skup, ti mi boš zravnala zopet rebra, ki mi jih je skrivilo kamenje, ti me boš oškodovala za vse, kar sem moral prestati!«

Ta ginljiv pozdrav in objem slamnjače po vojakih se zdi na prvi videz smešen. Če se pa pomisli, da slamnica ni pernica, da torej ni nobeno posebno ležišče, pa so jo vojaki vseeno tako presrečno in gorko pozdravljali, da celo poljubovali, potem šele si more človek predstavljati, po kakšnih ležiščih, pod kakšnimi neugodnostmi smo morali taboriti pod miim nebom.

Pa ne le te velike jesenske vaje, tudi med letom sploh so bile vse vaje po tirolskih hribih in gorah radi skrajno težavnega sveta zelo naporne. Kdor ni imel zdravih pljuč in srca, kdor ni bil skoz in skoz zdrav, tega so tirolske gore spravile v prezgoden grob.

Polkovnik Neuber, sam strasten planinec, je pač mnogo držal na to, da so bili vojaki njegovega polka množni preplezati najvišje gore v polni vojaški opravi.

Napori, kakršne je ta polkovnik zahteval od svojih vojakov, so bili za marsikoga usodni. — Še leta potem, ko 17. pešpolka ni bilo več v Tirolah, se je govorilo po kranjski deželi: ta in ta je umrl na posledicah bolezni, ki si jo je nakopal v tirolskih gorah, ali pa: ta in ta je postal žrtev polkovnika Neuberja. — Polk, ki je bival od leta 1866 do 1872 v Tridentu in Bolcanu, je v teh šestih letih vsled velikih naporov izgubil premnogo slovenskih fantov. Naj jim bo lahka tuja zemlja!

★

Po običajnih jesenskih velikih vajah se je končala vsako leto tudi triletna vojaška služba. Polkovni ukaz je velel, da naj vojaki očistijo zamazano obleko in zarjavelo orožje, dne 15. septembra 1871 pa naj se odpeljejo odpustniki v Ljubljano, od tam naj se pošljejo na trajen dopust.

Ta dan, 15. septembra je bil tudi odločen dan za mojo usodo. Z veseljem, v katero se je pa mešala tudi velika skrb, sem pričakoval dneva, ko so se odpeljali odpustniki v Ljubljano, hotel sem se jim pridružiti, da se podvizam izpitu čez četiri razred na ljubljanski gimnaziji, za katerega sem se celo leto skrivaj pripravljal. Pristopil sem torej poln zaupanja k raportu pred svojega poveljnika, stotnika Ghedino, ter ga prošil za 14 dnevni dopust v Ljubljano, kamor bi odšel v družbi z odpustniki. Stotnik, kateremu je bilo znano, kaj nameravam, pa me je hudo nahrulil: »Ali Vam še vedno brenči ta vražja gimnazija, ali se še niste otresli teh nespametnih misli! Povedal sem Vam vendar že svojčas, da je pot, po kateri sedaj stopate, prava in Vas bo najprej pripeljala do samostojnega in trajnega kruha. Preden gimnazijo dovršite, bi trajalo najmanj še pet let, v tem času postane pri vojaki lahko že častnik. Dopusta v Ljubljano Vam ne dam, določeni ste za kadetno šolo v Innsbrucku, tja Vas pošljemo z drugimi vred koncem tega meseca.

Mikrofon in zvočnik zdravniški službi. Škotskovaški zdravnik Dr. Huttel je dal pred vedom v svojo listo zgraditi mikrofon in zvočnik. Obe napravi sta namenjeni nočnim gostom, zaradi katerih je moral zdravnik često vstajati. Če kliče zdaj kdo Dr. Huttla ponoči, se lahko pogovori z zdravnikom kar s pomočjo mikrofona in zvočnika in stvar je opravljena, ne da ti bilo treba dr. Huttla vstajati iz postelje.

Škoda vsake kapljice. Na dvorišču nekega vrtničarja je stalo več velikih brenč in mošča. Paglavci, ki je hotel pogledati, kaj je v brenčah, je splezal na neki zaboj, spodrenilo mu je in je padel v eno izmed polnih posod. Neki delavec je to opazil, pritekel je in rešil škotlina, ki se je ves ostil od sladkega soka. Bal ga je hotel postaviti na tla, ko mu je vinar z klica na ves glas: »Počakaj, Stefan, pust, naj se najprvo vse seedi v brenčah!«

Mojše sicer niso bili, če se jih malo prevede če ni; zavre pa kri v njih, to jim davčni čolci postrevo ocajijo.

avstrijski kraj. Za oko ta pač ni lep in pri-
en. Ta dolgočasna enoličnost! Videl si eno
avsko hišico od zunaj in znotraj: pregledal
tem vse. Nobene spremembe, nikake raz-
me. Vmes umazane ulice, na njih kopa uma-
nih otrok, ki se igrajo, pode sem in tja, pre-
ajo in kolnejo in starše posnemajo in ope-
ajo. Vse: ulice, strehe, zidovi, vrtovi, prav
je pokrito s premogovim prahom in sajami.
je umazano: hiše, cerkve, drevesa, zevalja
tudi ljudje. Saj drugače biti ne more. Ko je
vse ozračje nasičeno s to umazanijo, in ta
kakor megla na celo pokrajino in na vse,
je na njej, in vse oblači v umazanost in
vino. Greh po ulici. Pa se ti zazdi, da je
stal hipoma nos nekoliko črn. Obrisesh se z
obcem in ugotoviš, da ti je padla nanj iz zra-
kar cela mala sajasta krpica. Previdno se
naži, sicer se krpica razmaže in si umazan,
ne upaš dalje po ulici. Da bi bral na pro-
m knjigo! Lahko, ako ti ni mar, če se vsa
maže. Mimogrede padajo nanjo snežinke
mazanih raj. Grd si, da joj, ako se venomer
umivaš in peres. Koliko dela doje gospo-
nam je snaženje! »Cel dan nosim v roki
po, je pravila snažna žena, in brišem uma-
nost s pohištvu in oken.« Perica nese perilo
sit. Skrbno obriše najprej z mokro čunjo vrv
zico, kamor bo perila razobesila. Ni ga še
bro razprostrla po vrvi, potegne vetrič, in
rilo je že zopet umazano od saj in prahu.
z z njim drugič v perilo. Le močan veter
asih ozračje vsaj za silo izčisti. Snega pade
zimi malo, pa tudi ta le redko. Ni še ležal
l dneva, pa je že pokrit s črnimi pikami.
ti dež ne izpere te umazanije s hiš in dre-
sa. Otroci gredo v gozd. Po dračje, ali se
ral. Pa pridejo domov črni in zamazani, ka-
er da so sami kovači ali dimnikarji.

vsako hišo Domoljuba!

Razstava civilizacije v
arizu. »Intransigence
ročna, da je francoska
ada z vso vneto na
alu za prireditve veli-
te razstave napredka,
naj bi se vršila v
arizu l. 1937. Razstava
o prikazovala naprek
v dvajsetem sto-
tju.

Iz zgodovine cigarete.
ansko leto je poteklo
o let, odkar je prišla
promet cigareta v sv-
sedanji obliki. Pripo-
edujejo, da je cigareta
stala na ta način, da
o pri zavzetju Akke po
iptskih četah vojakih.
jim je primanjkovalo
ip za kajenje, začeli
zati tobak in ga zaviti
ti v papir ter ga ka-
ti. Ti vojakji so bili to-
je prvi, ki so kadili ci-
arete. Njih zgled je
ako vkekl, da je kmalu
ato prišla cigareta v
odobri, pod katero jo
oznane se danes.

Ludijane John Lan-
ster je bil v Hunte-
an cirkusu zaposlen
elih 60 let. V tem času
je zapel eno in isto pe-
mo vsak dan po dva-
rat.

Noben človek ni tako
upoben, da bi večkrat ne
šel malo časa, da na-
ravi kako naspoko.

Podpisati pa boste morali pred odhodom v to šolo še
reverz (pismo), s katerim se zavežete, da boste za vsako,
tudi samo začelo leto služili eno leto delj v aktivni ali
dejanski službi pri polku... »

S to odločbo mi je nastavil nož na vrat; storiti sem
moral, kar mi je ukazal, ako nisem hotel zgubiti še
tega, kar sem si s trudom v enem letu pridobil v tej
šoli. Mislim sem ta dan bolj kot kdaj prej na svojo
dobro mamico, spomnil se, da mi je rekla s solzami v
očeh, ko sem bil potrjen, »Jernej, zdaj pa ne boš go-
spodle! Godba veselo svira, spremilja odhajajoče rojake
na kolodvor, okoli nje in za njo se vse veselo preriva
in vrlas, jaz pa slonim na grajskem oknu prežalosten
in ves potr, ker ne morem uresničiti svojih nad v beli
Ljubljani.

V Ljubljano torej nisem smel, na tridentinski, laški
gimnaziji ni bilo mogoče dokazati znanja, ker ta jezik
mi je bil takrat še tuj. Polagati izpit v Innsbrucku glede
na reverz, ki sem ga moral podpisati, ni imelo več
zmysla, ker ta reverz je pomenil naravnost odpoved
nadaljnjim gimnazijskim študijam in pristanek, čeprav
prisiljen, za učenje v vojaških šolah.

A vendar mi ni bilo žal, da sem v preteklem šol-
skem letu služil dvema gospodoma, vojaški in privatni
šoli. Izpričevala, pisanega črno na belo čez četrti ljub-
ljanski gimnazijski razred nisem imel v rokah, a v sre-
sem ga nosil z zavestjo in globokim pričrnanjem, da
je moje znanje, ki sem si ga vsled privatnih študij pri-
dobil, visoko presegalo snov spodnje gimnazije. Veselje
do humanističnih predmetov me po tej nezdgi ni mi-
nulo, vzem sem vse knjige s seboj v lučnost in jih tam
v prostem času prebiral, zato sem mogel pozneje mar-
sikaj pojaniti svojima fantoma, ko sta študirala latinske
šole.

PO NAPORIH

hitra pomoč

Takojšnje gretje, pomirjujoče učinkovanje SLOAN-OVEGA LINI-
MENTA Vam da naglo zložnost in pomoč. Prodira v kožo brez
utiranja. — Učinkuje naravnost na vzrok bolezni, na razburjene
žive in ranjena mesta. Naglo pomirja bolečine.

Rabite SLOAN-OVO mast proti revmatizmu, bole-
činam v krčku, išiasu, bolečinam v hrbtu, čistorzije
in kontuzije in proti vsem vrstam bolezni v mišicah.

Dobiva se v useh LEKARNAH in DROGERIJAH

SLOAN-ov LINIMENT

odpravi bolečine

»Odobreno od Ministrstva socijalne politiké in narodnega zdravja
Sanitetsko odeljenje z referenji S. br. 4499 od 15. marca 1937.«

Smrtna kosa.
(Hochheide.)

Prvega marca smo spremlili k večnemu počit-
ku našega brata Jožeta Urbica. Rajnik je bil usta-
novnik društva sv. Barbare in dolgoletni odbornik,
zelo priljubljen in delaven. Bil je tudi dolgoletni
naročnik »Domoljuba«, katerega je vsako nedeljo
komaj čakal. Poživaj v miru! Njegovi žalujoci dru-
žini pa naše najsrčneje sožalje!

† Stefan Grešak
(Brunssum.)

Dne 25. febr. je zaspal za vedno zvesti član
društva Sv. Barbare, Stefan Grešak rojen 25.
decembra 1891 v Zagrebu pri Celju. Pokojnik
je bil vzoren družinski oče. Poleg soproje
Agneze, je zapustil še dvoje nepreskrbljenih
otrok. Pogreb dne 28. febr. v Rumpenu je bil
časten. Pred stanovanjem pokojnika je zapel
pevski zbor društva v slovo »Gozdič je že ze-
len«. Spreveda se je udeležilo tudi mnogo ljudi
drugih narodnosti. Društveniki so ga spremlili
v uniformi z zastavo in društveno godbo na
čelu. Navzoč je bil naš g. pater Theotim, ker
je bil naš g. Drago Oberžan tačas za nekaj dni
v Nemčiji. Ob grobu mu je zapel pevski zbor

pesem »Vigrede. Društvena godba mu je za-
igrala mrtvaško koračnico. Zvezni predsednik
Alojzij Kronovšek je v slovo orisal pokojniko-
vo življenje ter se zahvalil vsem, ki so se ude-
ležili pogreba. — Hrberšek.

Pismo iz Hoiandije
(Nieuwenhagen)

Holandski Slovenci se skoraj vsi zbiramo
v jugoslovanskih društvih sv. Barbare. Naše
razmere so se jako poslabšale. Tudi pri nas
čutimo krizo. Počivamo približno vsak teden
razen v nedeljo tudi v soboto. — Na kulturnem
polju pa, mislim, ne zaostajamo z materjo do-
movino, posebno odkar je gospod Oberžan med
nami in gospodična Azmanova, ki tako lepe
učit naše male. Jaz se ne morem načuditi tej
gospodični, ko v tako majem času nauči naše
male tako lepo pisati, čitati in prepevati v ma-
terinem jeziku. — Tovariš Kronovšek pa nas
je seznanil z lepo slovensko pesmijo, tako da
se danes mogočno razlega slovenska pesem po
Limburški pustinji. Hvala vsem, ki so trudijo
za nas. Drugič se zopet kaj oglašimo! — Janez
Znidarič, Kerkströt 55, Nieuwenhagen, Limburg,
Holand.

Še dolgo časa po tej prisiljeni odločitvi za vojaški
stan sem občutil neki notranji nemir, zdelo se mi je,
da sem bil premalo odločen in bojevit. Ob teh nepri-
jetnih občutkih sem se spomnil govora nekega jezuit-
skega duhovnika, ki je med drugim tudi rekel, da je
Bog odločil človeku starše in njegov stan že od večnosti
sem in da se človek tej že v naprej določeni usodi od-
tegniti ne more. Pod vplivom tega izreka sem se pola-
goma spriljaznil z vojaškim stanom, pozneje se je pomi-
rila tudi moja mati.

Varljivo Kaldonasko jezero.

Po končanih jesenskih vajah smo ostali gojenec tri-
dentske vojaške šole še 14 dni v Tridentu ter smo po-
rabljali ta čas za znanstvene izlete tudi v tridentško
okolico. Obiskali smo med drugimi tudi dolino Valsu-
gano, skozi katero teče reka Brenta, ki izvira v Kaldon-
naškem jezeru (Caldonazzo). To 1 km široko in 5 km
dolgo jezero je zadobilo žalosten sloves haš v času mo-
jega službovanja v Tridentu. — V začetku meseca febru-
arja 1871 leta se je podal naš brigadir, general Welsers-
heimb (beri: Velzershajmb) s svojim pobočnikom nadzo-
rovat bataljon tirolskih cesarskih strelcev v Pergine
(Peržine). Da si okrajša pot, se pogumno odloči s po-
bočnikom za hojo čez zamrzlo jezero. Sredi jezera pa se
jima hipoma udere led pod nogami in oba častnika zgi-
neta pod ledeno skorjo. Ljudje, ki so bili priča te
strašno nesreče, jima niso mogli pomagati. Oba sta oto-
nila! Z velikim trdom so slednjic vendarle našli mrtva
trupla. Adjutanta so pokopali v Peržinah, generala pa
so prepeljali v njegov rojstno mesto na Dunaj. Nje-
govega mrtvaškega spreveda se je udeležila vsa trident-
ska posadka, vojaštvo iz bližnje okolice in tudi naša
šola.

PO DOMOVINI

Smrt vzorne žene

(Cerklje pri Kranju.)

V ponedeljek, 6. marca, smo pokopali v Cerkljah Andrejnjkovo mater s Stefanje gore, Marijo Brankovič roj. Jagodic, ki je umrla v petek, 3. marca, stara 86 let. Prav je, da se je spomni tudi Domoljub s par vrsticami. Rojena je bila v Cerkljah, v starodavni Petrovčevi hiši, pri kateri se je prej reklo pri Tomajnarju. V tej hiši je bil doma starodaven rod, ki je igral veliko vlogo v zgodovini cerkliške fars in občine. Z očetom rajne matere, Jurijem Jagodic, je ta rod prenehal biti lastnik te hiše in krasnega posestva: trgovski neuspehi, povzročeni po novih prometnih sredstvih tam v sredi prejšnjega stoletja, so uničili tudi to hišo. To je bil hud udarec, ki ga je rajna Marija pat najbolj občutila. Stara 18 let, se je morala z očetom in materjo preseliti iz najbolje hiše v vas v skromno bajto za vasjo. Po rani smrti njene matere, ki je bila iz znane Vombegarjeve hiše na Polci, je morala skrbeti za starega očeta in mlajše brate, ko je vodila v skromnih razmerah gospodinjstvo na bošči, kjer se je odslej reklo pri Tomajnarju. V tem se je ogledal snubač Janez Brankovič s Stefanje gore. Mož je bil krojač. Ker pa je le premalo zaslužil, družina pa se je množila, jo je začelo skrbeti, kako bo mogla preživeti številno družino. V tej stiski sta ji priskočila na pomoč župnik Golobič in nadučitelj Vavken, ki sta jo oba čislala, ker je bila izvrstna cerkvena pevka z lepim slalom. Pomagala sta ji, da se je šla v Ljubljano učiti babitva. Ko je dokončala učno dobo, je bila določena za okrajno babico za kraje Možjanca, Stefanja gora, Iliška vas in Sv. Ambraž. To svojo službo je vestno in natančno vršila dolga, dolga leta. Po vseh tistih hribovih pod Krvavcem je vršila velika dela krščanske ljubezni. Ni kdovekaj zaslužila, a vseeno je vršila to težko gorsko službo vestno in natančno, v miru in vročini, v soeno in velikih zametih, v delju in viharjih, ponoči ob vsaki urli, vedno peč, v skrbeh za vsako ženo, bogato ali revno, vseeno. Pri vseh teh odgovornostih in skrbeh in trpljenju pa je v strahu božjem krščansko vzgojila devet zdravih otrok, ki so vsi primerno preskrbljeni. V primerani starosti sta z možem oddala posestvo sinu Janezu, ki pa je valed boleznj, dobljeni v svetovni vojni, pred leti umrl. Pustil je vdovo in kopico majhnih otrok. Te otroke je nad vse prično ljubila in hudo bodo pogrešali staro mater. Umrla je v visoki starosti po kratki bolezni. Ves čas, ko je ležala na mrtvaškem odru in pri pozrebu se je videlo, kako zelo je bila spoštovana. Bila je zares krščanska žena, z gled okolici in fari. Brez strahu je lahko stopila pred večnega Sodnika, tam pa so jo tudi škali številni otrošiči, ki jih je toliko v sili krstila, in ti so bili njeni najboljši priprošnjaki. — Rajno je pokopal njen nekak Jože Jagodic, ravnatelj škof. pisarne v Ljubljani ob asistenci obeh cerkliških kaplanov.

Šolske novice, misijon in drugo

(Metlika)

Prestavljen je bil dosedanj šolski upravitelj na Bežakovem, g. B. Kus v St. Eupert. Zastavno je prevzel Bežakovski šolo g. Turk, učitelj metliške šole. Prestavljena je tudi gospodinja Marija Ganglova v Ljubljano. — Misijon smo imeli v Metliki. Eni so ga gledali od kraja kar najbolj črno. Toda vse besedičenje je že drugi dan misijona potihnilo in kar vsi so začutili resnico besed sv. Avguština: da je človeška duša po naravi krščanska. Za začetek misijona je Marijina družba uprizorila »Sleherinika«. Sicer je oder skromen, pa je prireditev vendarle kar najlepše uspeša in je napravila globok vtis in ugodno razpoloženje za misijon. — Odplaval je sneg po Kolpi, ki je ob talitvi ogromno narasla. Sonce se je smejalo na dan 40 mučencev čez belokrajnske gorice in obetalo kar najlepšo pomlad. Vinogradi so že oživel, le vinska kupčija stoji na mrtvi točki. Pomlad pa prinaša še drugih skrbi. Najtežja pa je, kje bo naš človek dobil semenskega krompirja. Naš lanski pridelek je popolnoma neporaben. Toda kdo ga bo dal ljudem na vero? Resilo bi nas same, če bi bilo mogoče zamenjati za vino.

† France Lovšin

(Sušje pri Ribnici.)

V sredo, 8. marca, je umrl po krajši, težki bolezni mežnarjev oče, France Lovšin. Iz vseh strani so ga hodili kropit prijatelji in znanci. Vsi so čutili, da je z njim preminil moč-poštenjak, ki je vse življenje hodil po ravni poti vere, pravičnosti in krščanske ljubezni. Njegov pogreb je bil dokaz splošnega spoštovanja, ki ga je pokojnik užíval. Šest duhovnikov in velika množica ljudstva ga je spremlila na njegovi zadnji poti iz domače hiše k prijazni cerkvi Sv. Križa, kjer je podružnično pokopališče. Bil je lep pogreb, kakor jih malo vidi skromna deželjska vasica. Pa je mežnarjev oče to tudi zaslužil. Sam globokoveren in odlično katoličan je tudi svojo družino vzgojil v odličnem katoliškem duhu. V njegovi hiši si našel na mizi skoro vse naše časopise, med prvimi seveda Domoljuba, od katerega bi se mežnarjev oče za vse na svetu ne bi mogel ločiti. Za dobro časopisje ni bilo v mežnarjevi hiši nikoli koda za denar. S teškimi trdnimi stari se trčala dva sinova za duhovniški sluz. Starejši gospod France je župnik na Rakitni, mlajši gospod Jože pa je utonil že v prvem letu svojega pastovanja kot preserski kaplan. Trpljenje je bilo mežnarjevemu očetu in njegovi hiši v veliki meri odmerjeno. Dva sinova sta postala žrtvi svetovne vojne. Prišla je teška bolezen, prišla so gospodarske težave. Varni mož pa ni nikdar obupal. Živel je vse dni svojega življenja v trdnem zaupanju, da kar Bog stori, vse prav stori, četudi se nam prav ne zdi. Vsi udarci, ki so zadevali njega in družino, mu niso mogli vzeti življenjskega poguma. Kljub lastnim težavam je imel rajni Lovšin globokočuteče srce za stisko drugih. Morda je prav zato, ker je sam toliko trpel, tako čutil z vsemi, ki trpijo. Da pomaga bližnjemu v potrebi, mu ni bila nobena pot predelja, nobena žrtve pretežka. Malo pred svojo zadnjo boleznijo je še zbiral darove za uboga pogorela. Z enako gorečnostjo se je žrtvoval za Marijino cerkev pri Novi Stifci, ki mu je bila najraje pri srcu. Z veseljem je hodil tu sem k svetli maši, k svetim zakramentom. Pri Mariji je iskal pomoči v svojih težkih urah. V svetem letu 1925 je romal v Rim. Saj je sveto Cerkev ljubil iz dna svoje verne duše. Mljo pred drugim svetim letom je zatnil za vedno svoje trudne oči. Nad vrlim možem se je uresničil pregovor: Kakršno življenje, taka smrt. Njegov konec je bil res dragocen v božjih očeh. Na predvečer smrti je še zapel: »Zdaj smo delo dokončali, da bi tudi sladko spali.« Domačim je še naročil: »Molite in pojte!« Koliko življenjske korajše je v teh besedah. — Mežnarjev oče! Počujvaj v miru po težkih trudih! Bog naj tolaži tvoje domače, nam pa naj da mnogo moči, ki bodo, kot si bil ti, apostol katoliške akcije, polni žive vere, poštenega življenja in vnetih za vse, kar je dobro, lepo in plemenito.

40 letnica poroke.

(Sv. Andrej nad Škofjo Loko.)

V naši vasi ima vsaka hiša katoliške časopise. — Težke sedanje čase čutimo tudi pri nas, vendar upamo, da bo v doglednem času bolje. — Blekov ata, zaveden katoliški mož, je praznoval te dni štiridesetletnico poroke. Živijo!

Na Zalostno goro!

(Preserje.)

Dne 7. aprila, t. j. cveten petek, bo na Zalostni gori darovanih več sv. maš, zato ne zamudimo priložnosti, ki nam jo nudi stara božja pot. Ob Marijinem trpijanju pod Križem bomo črpali moč za sedanje težke čase.

Evhariistična tridnevica in drugo

(Bučka na Dolenjskem)

Od 5. do 7. marca smo imeli Evhariistično tridnevico v župniji. Vse je poteklo v lepem redu in v splošno zadovoljnost. Udeležba vernikov je bila mnogoštevilna. Vsi prenovljeni v svojih srcih so se župljani do malega menda kar vsi zlasti še moški zbrali pri zaključni procesiji z Najsvetejšim. — V februarju smo imeli nenavadno veliko mrličev, skunaj 8. Kar

Rumeni zobje kadilcev Po dolgem iskrenem prizadevanju našega bendra so krat našel prvo sredstvo za svoje zobe. Za po trideset uporabi sem dobil bleščečo bele zobe, vršile tena, da se bili od krasja rujav in nelepi. Odslej ne bom uporabljal nihanar drugega, kakor "Chlorodont". P. Tomazič, M. Zahtevajte zato samo pristno Chlorodont zobno pasto, tuba Din. 8.- in Din. 13.-, ter zavržajte vsak nadomestek.

vsak dan je zvonilo urarlim, ki so skoraj vsi zapadli pljučnici. Bilo je tudi par slučajev nagle smrti. — Za petek 19. majnika so nas napovedali sv. birmo v župniji. Število birmancev bo za naš kraj nenavadno veliko: presegla nad 100. — Po vinskih goricah se vrinkajo za zači. Ljudje ugibajo, da letos dobro obrodijo trta in drevje.

Romarški shod.

(Dobrepoljska kotlina.)

Romarški shod bo na tih ponedeljek dne 1. aprila t. l. pri Sv. Antonu na Zdenški rabi v Dobrepoljski dolini. Stara navada je, da na ta dan pridejo romarji od blizu in daleč k Sv. Antonu, ki terga češčenje je v naših krajih jako razširjeno. Omenjeni dan bo vsako uro sv. maša, ob 12. uri pridiga. Vsakemu romarju bo dana možnost, da opravi sv. zakramente za Veliko noč. Spovedništvo se bo zjutraj od 7 dalje do dvanajstih. Ta dan se vrši pri Sv. Antonu tudi velik sejem. Po navadi pride po več tisoč ljudi. Kupčija je živahna, in vsakdo kaj kupi za Veliko noč. Tudi kupčija v svojo živino, konji, prašiči in ovčami je po navadi ta dan kaj izvrstna. Zato se kupci in prodajalci vabijo, da pridejo ta dan iskat sreče k Sv. Antonu. Upajmo, da se ne bodo prevarili, četudi je krma.

Smrt cerkvenega ključarja.

(Nemška vas.)

V Nemški vasi pri Ribnici je dne 5. marca v daljšem bolehanju odšel po večno plačilo določ za okrog poznani 78 letni Mihael Tanko (Miklos Miha), naročnik »Domoljuba« in dolgoletni cerkveni ključar. Njegova hiša je bila zbrališče vseh naših občancev njegove starosti, kjer so pripravljeno mlajšim o prejšnjih boljših časih in doživljenjskih ma in v tujini. Tudi Miklos Miha je prehodil do sveta. Bil je v Ameriki, hodil v Nemčijo in rešenji delal v hrvaških gozdovih. Znan je bil po celih Nemških, ker se je pejal pred 15 leti v loofarja. V njim je legla v grob ena tistih starih korenin, ki terih v teh časih malo več dobis. Naj počiva v miru, preostanah pa naše iskreno sožalje.

Jubilej

(Brezica nad Škofjo Loko)

Te dni obhaja 50-letnico rojstva nad se ljubljena in poživovalna mamica Frančiška Stanovnik. Z dobrim zdelom in gorečo ljubeznijo je zredila osem otrok. V vojni je izražala moza. V trudu in znojno se je trudila in delala od ranega jutra do poznega večera, da so imeli kaj jesti. Vse sinove in hčere je zredila in jih vzgojila v pravem duhu, kakar ji gre največje priznanje. Naše matere so res zaklad in so res posnemanja in naše ljubezni vredne. Bog jim vse slovenske matere, našo jubilarinjo pa naj Bog obrani od skrajnih mej človeškega življenja. Čez 20 let je že zvesta naročnica »Domoljuba« in drugih časopisov. — Pred kratkim obhaja 80-letnico rojstva Valentin Sušnik Čestitamo!

Božja pot sv. Primoža nad Kamnikom

(Kamnik)

Med bisere lepe Kamniške okolice smemo po pravici prištevati božjepotno cerkev sveter Primoža in Felicijana na Planini. Velik kot naše lepe slovenske zemlje pregledati od tam s telesnimi očmi, v duhu pa gledati stoletia stari, ko se je postavila, dopolnjevala in krasila ta krasna stavba, ki bi bila v prenovljenem stanju kras tudi največjemu mestu. Veliko češčenje mučencev sv. Primoža in Felicijana in njihovih svetinj, od katerih je sedaj samo majhen del shranjen v tej cerkvi v grobu v lepi gotičnem baldahinomu je nagibalo vernike, da so v 14. in 15. stoletju preuredili in izpopolnili to svetišče. Dobrotnikom je naklonila cerkev oblast tudi cerkvene odnanske. Z ob časa je in svetišče precej razjedel, vendar se poskušala stavba ohranjati, da ne razpade. V ta namen je banska uprava lansko leto podarila 5000 Din. Da bo mogoče stavbo vzdržati, je pred vsim leteli, da bi se ta znameniti božja pot zopet

živila in dvignila, da bi romarji prihajali ne samo iz bližnjih, ampak tudi iz oddaljenih taljev kakor nekdaj. Letos bo služba božja pri sv. Primožu kakor prejšnja leta, na tretjo, četrto in peto nedeljo v postu in na drugo nedeljo po veliki noči. V nedeljo po sv. Primožu bo dvojnja služba božja, v soboto pred tedensko zvečer tudi govor in litanije. — Pridi na planin, nižave sin!

Smrt skrbnega družinskega očeta
(Kamnik)

V soboto 11. marca je nenadoma umrl v odgorju Franc Anžič, oče sedmih otrok, od katerih je najstarejši star 23 let, najmlajša hčerka pa 7 let. Kot odločen katoličan ter skrben in ljubezniv oče je vzgajal svojo družino v strogo verskem duhu, in zato vzgojo so mu stroci hvaležni že sedaj, hvaležni mu pa bodo tudi v bodočnosti, ko se bodo razkropili po svetu. Dokler pa bodo doma, bodo posvečali svojo ljubezen svoji skrbni in ljubeči materi. Dobri oče naj uživa plačilo pri Bogu!

Smrt vzorne žene
(Kokra)

Resno so nam 8. marca oznanili kokranjski govorniki, da je Bog poklical k sebi Polajnar Marijo, posestnikovo ženo iz Zg. Kokre, št. 11. Živelja je komaj 57 let. Zupašča moža in pet do sedem preskrbljenih otrok od 1 do 8 let. Postala je zrtv materinstva, pljučnica pa ji je pretrigla nit življenja na zemlji ter jo popeljala v večno življenje. Kot gospodinja in mati se ni nikdar kazala med svetom; ne v veseljah in zabavah, živela je samo za vero, cerkev, dom, otroke in moza. Četudi je bila skromna za se, priča njena smrti in njen pogreb, 10. marca, kako krščanski svet spoštuje in ceni Boga vdano ženo in mater. Da bi bilo še mnogo takih mater!

Gasilci
(Zadobrova—Šneberje)

Naše gasilno društvo nam pripravlja za nedeljo 19. marca krasno predstavo. Ta dan se bo prvič vprizorila naša domača igra »Stražni gnjivi«, katero je pripravil za oder naš tovariš in vsem priljubljen igralec Podobnik Karol. Povzeta je iz povesti, ki jo je izdala Družba sv. Moharja. Igra je vseskozi pretresljiva, kdor je čital knjigo, ta ne bo opustil prilike ter bo prišel v našo mirno Zadobrovo ter si bo ob blizu ogledal trpljenje naših pradedov ob času turških poplav po naši rodni zemlji.

Zanimivosti iz naših krajev
(Sv. Miklavž pri Moravčah)

Saj je naša lepa cerkviča tako na vidnem kraju, da jo tudi iz Ljubljane vidijo, toda v Domoljubu se pa ne bliši o tem lepem kraju nikoli nič. Najprvo bi opozoril tiste, ki še niso bili nikoli na našem vrhu, da naj pridejo gori, da se naučijo krasote slovenskega sveta. Saj tako daleč ni k nam, kot se vidi iz Moravč, iz postaje Jevnica, je dobro ura, sveda kdor ima pošten korak. Posebno bodo prišli izletniki

na našem vrhu na svoj račun na velikonodni ponedeljek, ko je ob 10 sv. maša, pri kateri pojejo moravski fantje. — Letos se je po 30 letih vršila v naši cerkvi poroka. Poročila se je Francka Šoverkar iz Gor. Prekra, zvesta članica Marijine družbe v Moravčah, katero je odpeljal ženin v Moravsko dolino. Zanimivo je, da je nevesto od fantov, ki so prišli k ženinu po nagrado zahtevala, da ne bodo denarja zapili, kot je splošno navada, temveč da go poročijo za kaj bolj pametnega. No pa so fantje dejali, da bodo ubogali in šli na ta račun na Golico nazaj. Bravo!

Ljudstvo se zgrinja krog svojega škofa!
(Moravče)

Kako čeni in ljubi ljudstvo tistega, ki mu kaže pot resnice, je pokazala naša župnija. Na en sam dan smo fantje nabrali za prevzvišenega v naši župniji 2800 pozdravov, s katerimi mu verniki, ob njegovi 50-letnici izrekajo vdanost in zvestobo. V nedeljo, na škofov god, se je popoldne zbralo v naši cerkvi ljudi, da bi vsi notri niso mogli, ter so ob odprtih vratih prisostvovali proslavi. Po krasnem govoru g. dekana, smo slovesno ponovili obljubo vdanosti in zvesto Cerkvi in škofu. Tako povrača ljudstvo ljubezen tistemu, ki se ves žrtvuje za ljudstvo! — Katoliška akcija žanje med našimi fanti lepe uspehe. Na tedenskih fantovskih sestankih je po sto fantov. Zadnji četrtki jih je prišlo celo 130. Gospod profesor Mavrič Bergant, je ustanovil zanje tudi pevski zbor, kjer soletuje 50 fantov. Slovenski fantje, posnemajte Moravčane! — Prošli četrtki smo pozdravili v naši sredi novega kaplana g. Huth Srečkota, ki je prišel k nam iz Gorij pri Bledu, in si je takoj osvojil našo srca. Bog ga nam ohrani dolgo časa!

Zadruga.
(Smartno pri Litiji)

V nepričakovano veliki udeležbi se je vršil združeni občni zbor, ki je pokazal, da ima zadruga precej članov, ki se zavedajo pomena zadruga in jo znanje cenijo. V nad pol ure trajajočem jednatnem govoru, katerega so do konca vsi navzoči napeto poslušali, je dr. Basaj poudarjal, da je uspeh zadruge odvisen od zvestobe, discipline in prijeteljstva do zadruga. Poročilo načelnika in nadzorstva nam je potrdilo, da je zadruga v dobrih rokah, da se ugodno razvija, da je članom storiša usluge, kjer in kolikor je mogla, da je bila v cenah konkurenčnega in kar mogoče šla nizko. Blago je dajala na odpis in kredit, kolikor je dopuščala njena blaginja. Več ugodnosti, kakor jih je nudila, ni mogla valed denarne krize, ki je zlasti to leto hudo nastopila. Člani so vzeli pogočilo z odobravanjem na znanje. Soglasno so bile sprejete resolucije, ki poudarjajo potrebo zadruga, in nadalje člani zagovarjajo, da hočejo v bodoče zvestobo do zadruga držati. Končno se je vršilo žrebanje, ki je v članih vzbudilo obilo zanimanje in vselega razpoloženja. Zreballi so tri darila: prvo je prejel Janez Breznikar, drugo Jožef Kopa, tretje Anton Jurč. Zboru, valed so se vračali v zborovanje zadovoljni in prepričani o koristi in potrebi zadruga in združne skupnosti. V skupnosti je moč!

Z ljublianskega trga

Cene večinoma neupremenjene. Podražili so se prašiči, tačo domači, kakor hrvaški, speharji in pršutarji. Speharjem se je cena dvignila za 50 par, pršutarjem pa celo za 1 Din pri kilogramu. Razumljivo, da se je zaradi tega podražili tudi slanina, in sicer za 1 Din pri kilogramu. — Naprotno pa so se pocenile surove goveje kože, približno od 50 par do 1 Din pri kilogramu. — Dalje je omenbe vredno, da se je v zadnjih dneh na ljublianski borzi pocenila pšenica (od 270—280 na 275—280) ter koruza (od 122.50—130 na 115—122.50). Znižanje znaša tedaj pri pšenici za 10 do 15 Din pri 100 kg, pri koruzi pa za približno 7 Din pri 100 kg.

Cene goveji živini: voli I. vrste 4—4.50, voli II. vrste 3—3.50, voli III. vrste 2—2.50; krave I. vrste 3—3.50, II. vrste 2—2.50, III. vrste 1—1.50; telci I. vrste 4, II. vrste 3, III. vrste 2; telečka I. vrste 5—6, II. vrste 4—5 Din za kilogram žive teže. — Prašiči: domači speharji 10—10.50, hrvaški speharji 10—10.50, pršutarji 9—10 Din za kg žive teže. — Slanina: domača 14—15 Din, hrvaška 15—16 Din za kg.

Zitne cene: (za 100 kg): pšenica 290—275, ječmen 175—180, riž 200—210, oves 170—185, koruza 120—135, žito 240—325. — Mlovski izdelki: (za 100 kg): pšenica moka 300—325, koruza moka 150—225 Din. — Borzne cene žit: (frankovagon, poravljen v Slovenijo — za 100 kilogramov): pšenica, hrška 275—280, koruza 115—122.50, moka, bašica, molarica 150—155, moka, banatska, molarica 400—405 Din.

Cene kmetinskih (za 100 kg): seno 100—80, slama 60—70 Din, lina, rpa (seme) 180 Din za 100 kg.

Drežni kmetijski pridelki: cene imajo za 100 cm trga 11. mareč): jabolka in v združni letina kmeti nekoliko več, asla in gans; protajajo jih od 0.35 do 0.75 Din eno. Peceljine pride malo na trg, cene neupremenjene: kobilci 20—20 Din ena, piščanci 25—35 Din par, Krompir 1 Din, krompir 2 Din kg. Krompir na debelo je cenejši, pripeljane je bilo na trg 15 voz; pomolali so ga od 80 do 90 par, kupevec pa ni bilo prido. Čebula 2 Din, kislje zelje 3 Din; kislje repa 2 Din kg. Radič in motovilcec 1.50 Din merica. — Mlovski

Tako boste tudi Vi vestili, ako si bodele naročili sukno za obleko v

TRGOVSKI DOM

Sterncecki

TOVARNA PERILA - HT - OBLEK

Celje št. 19

Dobro sukno . . . Din 29—
 Irpečen ševitov . . . Din 40—
 modni kangaru . . . Din 81—

Velika izbira češkega in angleškega blaga.
 Vzorci in cenik zašlony.
 Obleke po meri se hitro in poceni izdelajo v lastni tovarni.

Za veliko noč. Lepa navada, da izražamo za razne praznike in godove svojim prijateljem in znancem svojo veselja, se je mnogokde in mnogokje izprevrila v grdo navado, da ljud, segajo po raznih ocokanskih in miho rečeno, nekakih razglednicah. Sedanji časi s svojimi mnogobrojimi težavami in zlasti s občutnim pomenskajšem gotovine zaveda to navado in razvado zelo omejuje. Kljub temu je izdal ljublianski Kolodvorski misijon serijo štirih razglednic, ki so zelo lepe in uporabne prav za take godove in praznike. S tem, da tudi občinstvo nekaj vsenično lepoga, pa zasluduje tudi lasno korist v tem, da mu da vsaka razglednica mal prispevek za vzdrževanje njegovega dela t. i. za oskrbo in varstvo potujočega ženstva, za vzdrževanje pisarne in zavetišča, kjer neveste in brezposelnih deklet lahko proučujejo. Serija tega dejstva si dovoljuje Kolodvorski misijon ustopleje pripraviti svoje razglednice vsem trgovcem, privatnikom in posameznikom. S tem, da kupijo te razglednice pospešujejo svojega dela ene izmed najbolj razširjenih socialnih naprav, ki pride lahko vsakemu posamezniku prav tako v korist. Naj bi p. n. občinstvo za veliko noč prav pridno segalo po teh razglednicah! Dobe se no trgovinah in trafikah v Ljubljani, Mariboru, Celju t. dr. in pri založnikih. Ljubljana. Vzajemna zavarovalnica.

izletniki: maslo 18 Din, sir 18 24 Din kg, mlieko 2—2.50 Din liter. — Jabolka: za vsakdanjo kuhinjsko porabo 2—3 Din kg, fino, izbrana, namizna jabolka: februarji 4, kumbovi 4—5, voščevke 6 Din kg. Nabeli se predajo voščenke, ki jih je zelo malo na trgu. — Mlovski izdelki: koruza moka 2 Din liter, ajdova moka 5 Din liter, kisa (opojni) 8 Din liter, ječmen (opojni) 2—2.70 Din liter. Čisti mliki se po 18—20 Din kg.

Vrsta in pašnja: črna čebula 1 Din kg, zelje (hrvaški) 3 Din, črna, hrvaška 5 Din žlica, krompir 1 Din žlica, selina 1.50 Din, grah 4 Din liter. — Vrsta in vrsta dreves: na ljublianski trg vozijo mnoge sadnega drevesa, ki so pripravljena za izseljevanje. V soboto je bilo na trgu samo voz sadnega drevesa, največ jabolka in hrvaških dreves. Jabolka so po 3 Din, hrvaška po 9 Din.

Listnica uredništva

V Zdole: Če je slika dobra in primerna, je priobčitev brezplačna. — V St. Vid pri Stični: Imena dopisnika uredništvo običajno ne izdaja. Le če nas kdo namenoma potegne, so obračuni neizprosni. — V St. Vid nad Cerknico: Če je vse res kar pišete, ima dotičnega gotovo že orožništvo v rokah. Dobil bo zaslužen plačilo, čeprav misli, da lahko pod gotovim plaščem uganja kar hoče. — Dopisniku iz Vranskega se za lepe besede o miru in ljubezni, lepo zahvaljujemo. Dopisa nismo priobčili, ker bi pri onih, ki jim je v glavnem namenjen, ne dosegel uspeha. — V Podpeč na Štajerskem: Dopisa, katerega resničnosti ste sami dvomili, ne moremo priobčiti.

Najboljši šivalni stroji in kolesa

so edino ADLER-GRIZNER za dom, industrijo in obrt v vseh opravkih.

Izložen avstrijski pretilni stroj DUBIED

vsek v vsakomur brezplačen, — Nizke cene

JOŠIP PETELINC
LJUBLJANA

Telefon 2913

blizu Prešernovega spomenika (za vodo).

Večletna garancija. Tudi na obrake.

lozica v Kranju, trgovina Levčičnik

Blago za spomlad

Vsem cenjenim odjemalcem in tudi onim, ki moje trgovine še niso posejeli naznanjam, da bodem za spomlad in poletje prodajal vse vrste manufakturno blago po globoko znižanih cenah. — Ne zamudite ugodnega nakupa. — Priporočam se

Anton Savnik, trgovec, Škofja Loka

TVRDKA
FERDINAND SAJOVIC
(pri Plajvajzu)
v Kranju
naznanja, da ima veliko izbrano manufakturnega blaga za pomladsko in leto sezijo od najbolj priznanih čeških tovarov kljub izvrstni kvaliteti
PO ZELO NIZKIH CENAH!

Mali oglasnik

Vsaka drobna vrstica ali nje prostor velja za enkrat Din 5. Naročniki »Domoljuba« plačajo samo polovico, ako kupujejo kmetijske potrebščine ali prodajajo svoje pridelke ali iščejo poslov oziroma obrtniki pomočnikov ali vajencev in narobe.

Velika shrnina za žito

ter komadi dobro ohranjenega čistega pohištva ugodno na prodaj. Pražakova ulica št. 10, pritičje, levo.

Brem za hlapca. Zmožen vseh opravil. Naslov v upravi pod št. 2513.

Hišico z vroom na deželi vzamem s 1. aprilom v najem. — F. Drmota, Besnica, p. Hrušica pri Ljubljani.

Vajenca sprejemem za čevljarstvo obrt od dobro vzgojenih staršev - Ivan Jamar, Bled, Grad 23.

Hlapca poštenega iščem za vsa kmečka dela v bližini Ljubljane. Zglasiti se je osebno. — Naslov v upravi pod št. 2543.

Deteljo domačo v mešičih za seme proda Franc Bezjak, Preska 26, p. Medvođe.

Zasluzek nudimo vsakemu! Pišite upravi Domoljuba pod »Delo doma« št. 2809. Priložite zametke.

Posestvo v Pozirnu, Bukovčica, Selca, 8 oralov, njiv in travnikov, z orodjem in pohištvom, dam v najem. Velik sadni vrt, rodovitno. Vprašati pisмено. Jos. Bertonec, Sv. Jurj ob južni žel.

Rmečko dekle in pridno se sprejme za vsa kmečka dela. Terezija Perko. Zg. Šiška 7.

Sekire garantirane, cepljene, rovnice, krampe, lopate, motike, macele, pile, kladiva, žage samice 60, žage z ameriškim zobmi 60, čugljage 25 Din za komad vsled ugodnega nakupa prodaja, dokler ta zaloga traja, po nepovršanih cenah. — Odon Koutny, trgovina z železnino, Ljubljana (Šiška), Medvedova 28

Kmetovalci, pozor!

Vrtna in travna seme, zanesljiva, po zmernih cenah dobite pri Josip Turk, Novo mesto.

Harmonike že od poznane firme imam na zalogi. Velika izbira, izdelujem kromatične in klavirske, tudi po naročilu, sprejemam popravila. Pri meni se dobe vsi deli za harmonike. Franc Kucler, izdelovatelj harmonik postaja Drenov grič, p. Vrhaika, Jugoslavija.

Posojila podeljuje

»Zadruga«, Ljubljana pp 307 Sprejme po-verjenike

Sprejme se v dobro v hišo v bližini Ljubljane, kmetstvo dekle za sužkinjo, ki zna opravljati vsa gospodinjstva dela - Ponudbe na upravo Domoljuba pod »Dobro vzgojena« št. 2810.

Učenec ali učenka

se sprejme takoj v trgovino z mešanim blagom. (Nemščine zmožni imajo prednost.) Ponudbe na upravo pod št. 2811.

Brzoklepalnik »Stu-tisočkrat preizkušen! Popis pošilja zastoj Friderik Kratz, Strazišče pri Kranju.

Vajenca za vrtnarstvo, zdravega, iščem Hrani in stanovanje v hiši. — T. Šimenc, Selenburgova ulica 1.

Posestvo, zemljišče, deiomazarski krepkega in ščen gozd, okrog 23 johov, vse skupaj prodam, 1500 Din za joh. Naslov se izve pri upravi Domoljuba pod št. 2711.

Učenca za mesarstvo obrt, poštenega kmečkoga fanta, okoli 15 let starega, iščem. Alojzij Kaplan, mesar, Velike Lašče 5, Dol

Posojilnica in hranilnica v Poljanah nad Škofjo Loko

izjavlja, da bode vse hranilne vloge, vložene po 1 jan 1933, na zahtev takoj izplačevala. Obresti so iste kot od starih vlog. Ne pridejo pa tu v poštev prepisi iz ene na drugo knjižico.

NAZNANILO!

S prošnjo, da ohranite mojega soproga Antona v častnem spominu, naznanjam, da bom pod tvrdko **ANTON KASMAN, ŽELEZNINA, ŠKOFJA LOKA**

neizpremenjeno poslovala dalje na svojo odgovornost in svoj račun.

Priporočam Vam svojo zalogo najfinejšega trboveljskega Portland cementsa, umetnih gnojil, traverz, železa, gospodarskega orodja, kompletnih štedilnikov, email pečnic za štedilnike in peči, email posode, porcelana, stekla, suhih in oljnatih barv, lakov itd.

Uverjena sem, da boste kakor mojemu pokojnemu soprogu, tudi meni izkazovali svojo naklonjenost, zlasti še, ker bom skušala še nadalje trgovino v vsakem oziru izpopolniti in svoje p. n. odjemalce kolikor mogoče vsestransko zadovoljiti.

MARIJA KASMAN.

Prehlic. Podpisani Leopold Kališ, posestnik v Sp. Gameljnih, praktičnem vse, kar sem v v terek popoldne dne 7 februarja 1933 v Sp. Gameljnih govoril o gospodu Ivanu Zobcu, solastniku »Ivarne železa in kovin dr. z omejeno zavezo v Sr. Gameljnih št. 6c, ter se mu zahvaljujem, da je odstopil od tožbe. Leopold Kališ s. r.

Čitaj »Domoljub«!

Naznanilo.

Najcenejše nrtvaške krste vsake velikosti ima vedno v zalogi staroznana mizarstvo. Se priporoča **FRANC MURN, Novo mesto** Zaloga kralj Cesta na žabjo vas Prepričajte se!

Da be razumela. — »Poštati hočete torej moj zet.« — »Ne, gospa, postal bi rad samo mož vaše hčere.«

Zahvala

Ker mi je »KARITAS« na zavarovanje moje umrle žene izplačala celo zavarovano vsoto, se ji tem potom iskreno zahvaljujem Vsem pa, ki še niso zavarovani pri tej prekoristni in solidni zavarovalnici, priporočam, da takoj pristopijo.

Podvina, dne 12. marca 1933.

Vasle Alojz, posestnik l. r.

»KARITAS« je vrnila vplačane premije (ker so zavarovanci umrli v čakalnem roku): Božnar Franciški, Selo 11, p. Polhovgradec, Horvat Francu, gostilničarju, Sv. Bolfenk v Slov. gor.

Nudimo Kupujemo
brinie in fige ● **črno deteljo**
Sever & Komp., Ljubljana

Draga stvar. »I'ončko hočeš vzeti? To bo pa draga stvar!« — »Zakaj?« — »Ali si jo že kdaj gledal, kako je?« — »Ze dostikrat!« — »Pa tudi takrat, ko ona ni videla, da jo gledaš?«

HRANILNICE IN POSOJILNICE V KAMNIKU ŠUTNA 22, lastna hiša

Ugodnosti: Jamstvo presega večkratni znesek vseh vlog. — Dobro obrestovanje. — Nove vloge vedno plačljive. — Delokrog neomejen. — Na razpolago pošne položnice.

Pišite! — Vprašajte! — Takoj odgovor!

Izdajatelj: Dr. Gregorij Pečjak.

Urednik: Jože Košiček.

Za Jugoslovansko tiskarno: Karel Očb.